

LETO XIII.

Številka 3

Jesenice, dne 22. januarja 1971

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železara«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Vzdrževalci so motor inovacijske aktivnosti v naši železarni

Strojni in elektro vzdrževalci so letos izvedli pretežni del v oceno predloženih tehničnih izboljšav. Nekateri, najbolj prizadevni so se s svojimi predlogi pojavili tudi dvakrat ali večkrat. Komisija za oceno tehničnih izboljšav pri svetu DE vzdrževanja, pod vodstvom tehnika Vinka Noča, je ob tesnem sodelovanju in pomoči šefa DE dipl. inž. Mira Noča ter ostalih članov tov. Kosa, Volariča, inž. Azmana in Peternela med letom opravila veliko in pomembno delo.

Komisija se je med letom sestala šestkrat, kar je največ izmed vseh osmih komisij. Na prvi seji 24. 1. 1970 so pozitivno ocenili tehnično izboljšavo št. 1893 in avtorjema Andreju SMOLEJU in Jožu BEGUŠU priznali enkratno odškodnino v višini 600 N din.

Na drugi seji 2. 4. 1970 so bili trije avtorji za svoje dosežke nagrajeni z najvišjimi odšzkodninami po 1.000 N din (Peter FINZGAR, Anton KOB-LAR in inž. Franc SELJAK), tehnična izboljšava št. 1931 Ludvika DOLARJA je bila prav tako pozitivno ocenjena in avtorju priznana enkratna odškodnina v višini 500 N din.

30. 5. 1970 je komisija Petru LICENU priznala enkratno odškodnino v višini 450 N din, avtorju tehnične izboljšave št. 1927 Ivku KODRIČU in Branku ISKRA pa akontacijo v višini 600 N din.

Na četrti seji komisije dne 17. septembra je komisija priznala dodatno odškodnino v višini 300 N din delovodju strojnega vzdrževanja v valjarni 2400 Venčeslavu LA-PAJNETU za izvedeni izboljševalni predlog št. 1932.

Peto sejo je komisija imela 23. oktobra in avtorjem Petru LICENU, Jožetu PARTETU, Alojzu FAJFARJU in Valentinu REPICU ter KLOFUTARJU in SOKLIČU priznala za njihove dosežke 1.460 N din.

Na šesti, zadnji seji 25. decembra je komisija obravnavala tri v zadnjem času v proizvodnji uvedene tehnične izboljšave. Najvišja odškodnina je bila v višini 1.000 N din priznana avtorjema tehnične izboljšave št. 1927 Ivku KODRIČU, mazilnemu tehnologu in Branku ISKRA za namestitev kontrolnega plavača, ki zvočno in svetlobno signalizira slabosti in pomanjkljivosti v rezervoarjih olja za hladne navijalce blumingštekvaljarne. Odškodnina je bila priznana za ugotovljeni prihranek na olju in dosežene varne in nemotene proizvodnje.

Pozitivno je bil ocenjen tudi predlog št. 1958 Antona ANTONIČA, vodje priprave dela v strojnih delavnicah, ki je na lastno pobudo predelal valjčnice pred in za prgo v valjarni debele plo-

čevine. Nova izboljšava izkazuje znatne prihranke na materialu za izvedbo in sprošča razpoložljive kapacitete vzdrževalcev, ki so že itak preobremenjeni. Priznana mu je bila enkratna odškodnina v višini 1.000 N din.

Stanetu MENCINGERJU, vzdrževalnemu asistentu v

jeklovleku, je bila priznana in izplačana enkratna spodbudna odškodnina v višini 300 N din za predlog št. 1960 — vgraditev vrtljivega mačka z nosilno ramo na 12,5 t žerjavu v jeklovleku. Na zadnji seji je bilo vzdrževalcem priznanih in izplačanih 2.300 N din spodbudnih odšzkodnin.

Lani je komisija skupaj priznala in izplačala avtorjem 9.210 N din spodbudnih in upravičenih odšzkodnin.

Čestitamo vsem nagrajenim avtorjem in se jim zahvaljujemo za skrb, ki jo zavestno vlagajo za poboljšano obratovanje.

Na novi aglomeraciji vgrajujemo radioaktivne izotope

Naprave za proizvodnjo sintra so toliko utečene, da se delo na njih normalizira. Tok materiala: surovin in sintra je v celoti speljan skozi 39 bunkerjev — silosev različnih velikosti in funkcij. V dispečerskem centru na preglednem tabloju je tehnološko funkcijska shema, kjer bo imel dispečer pregled stanja materialov v vseh bunkerjih. Iz varnostnih razlogov te signalne naprave do sedaj niso bile vgrajene, ker žarki, ki jih oddajajo izotopi Co 60, presejajo bunkerje in je sevanje lahko življenjsko nevarno.

Pri puščanju in utečenju naprav aglomeracije smo se odločili, da zaradi osebne varnosti sodelavcev vgradimo te elemente za signalizacijo po določenem redu in gotovosti naprav aglomeracije.

Objekte in naprave bomo začeli opremljati naslednji teden s posebnimi znaki, ki jih do sedaj ni zaslediti v Železarni. Znak je v desni koloni tega članka prikazan v črno-beli izvedbi in opozarja, da je vgrajen v bližini radioaktivni element, ki žarči nevarne žarke.

Vse naprave so varstveno tehnično projektirane po predpisih. Normalno delo z upoštevanjem predpisov ni nevarno. Vsak nestrokovni poseg je lahko usoden. Zato bodo opozorila in navodila z rokovanjem s temi napravami, kakor tudi način dela okrog njih na vseh mestih vidno razobešana.

Nepoklicne bodo opozorilne table opozarjale, da je v teh sektorjih stavb ali naprav gibanje omejeno in režim dela predpisan.

Vsi, ki bodo po službeni dolžnosti upravljali in vzdrževali naprave, bodo z dovol-

nilnim seminarjem opozorjeni na varnost in nevarnost dela ter ukrepe pri nepredvidenih dogodkih. Seminar bosta organizirala služba za varstvo pri delu in oddelek za zdravstveno zaščito.

Opozarjamo vse, ki se bodo gibal po aglomeraciji, da upoštevajo nove znake in opozorila na njih v osebni interesu za zaščito osebne varnosti.

Jeklo s svincem v naši železarni

V sredo, 20. januarja so v elektrojeklarni na ASEA električni peči vlili prvih 23 ton avtomatskega jekla legiranega s svincem. Ta dosežek uvrščamo med nove, velike uspehe raziskovalnega oddelka.

RADNIČKI SAVET PREDUZEČA „RUDNAR“ EXPORT-IMPORT
I UNUTRAŠNJI PROMET NA VELIKO — BEOGRAD

DODELJUJE

ZAHVALNICU

U ČAST DVADESETPETOGODIŠNICE OSMIVANJA PREDUZEČA

ŽELJEZARI JESENICE

ZA USPEŠNU DUGOGODIŠNJU SARADNJO

GENERALNI DIREKTOR

Miroslav Vrhovnik, dipl. ing.

PREDSEDNIK RADNIČKOG SAVETA

Vladimir Matković, dipl. ing.

POVODOM 20-GODIŠNICE RAČA
RADNIČKI SAVJET PREDUZEČA NA SVEČANJOJ
SJEDNICI 21. XII 1970. GODINE, UPUCUJE OVU

ZAHVALNICU

ŽELJEZARA „JESENICE“
JESENICE

Kao znak našeg priznanja za plodnu saradnju na
zajedničkim poslovima

PREDSJEDNIK RADNIČKOG SAVETA

Pred II. kongresom samoupravljalcev Jugoslavije

Razvit samoupravni mehanizem, najboljše orožje za preprečevanje konfliktnih situacij

V zadnji številki lanskega letnika Železarja smo poročali o prvem posvetovanju »za okroglo mizo«, ki ga je na podlagi programa republiškega in občinskega koordinacijskega odbora za pripravo II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije sklical predsednik tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne Srečko Mlinarič. Na temo o razreševanju konfliktnih situacij in usklajevanju individualnih in družbenih interesov v samoupravni družbi, je pripravil posebno gradivo strokovni sodelavec RS ZSS Franci Polak, ki so ga udeleženci poleg statuta Železarne, ki kot prvi statut vsebuje zakonito pot pri razreševanju konfliktnih situacij v podjetju, prejeli že z vabilom. Na podlagi razprave bo posebna komisija pripravila zaključke, ki jih bodo prejeli vsi delegati II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, kot predkongresno gradivo.

Danes objavljamo povzetke in citata iz gradiva za razpravo, ki je bilo posredovano udeležencem.

Franci POLAK v svojem gradivu v uvodu poudarja, da pri iskanju najbolj sprejemljivih rešitev moramo izhajati iz osnovnih spoznanj in dejstev:

- da je z razvijanjem družbeno-ekonomskih odnosov, ki temelje na družbeni lastnini proizvodnih sredstev in samoupravljanju, neposrednim samoupravljalcem in delovnim ljudem v samoupravnih in družbeno-političnih skupnostih dana osnova za usklajevanje različnih interesov;

- da nasprotja razvoja, stopnja razvitosti materialne strukture proizvodnih sil in organizacije dela ter nezadostno razvita zavest enega dela delavskega razreda, povzročajo razlike v interesih in da so vzroki konfliktnih situacij številni in med seboj povezani, lahko pa izvirajo tudi iz nerazvitih samoupravnih odnosov;

- da socialistična družba ni brez konfliktov in so konfliktne situacije in razne oblike prekinitve dela realnost na današnji stopnji razvoja naših materialnih in družbenih odnosov ter da nimajo namena ukiniti samoupravne odnose oziroma samoupravljanja kot osnove našega sistema;

- razreševanje konfliktov v delovnih organizacijah in izven njih, mora biti zasnovano izključno na samoupravnih, demokratičnih osnovah, prekinitve dela ne morejo biti pot za razreševanje problemov in težav kot tudi ne konfliktnih situacij s pouličnimi demonstracijami, fizičnim obračunavanjem, oviranjem proizvodnje in onemogočanjem izvrševanja delovnih dolžnosti, uničevanjem in po- bene lastnine itd.;

- razreševanje različnih interesov in konfliktnih situacij po samoupravni poti pa ne sme predstavljati dolgotrajne, zapletene poti, niti zavlačevanja sprejema rešitve, temveč hitro in učinkovito razrešitev vzrokov določenih problemov in težav. To pomeni tudi pravočasno odkrivanje in spremljanje pojave, jih znanstveno proučevati in sprejemati najustreznejše ukrepe.

Gradivo, poudarja avtor, ima namen opozoriti na posamezne pojave oziroma na to, kaj narediti, da se omejijo možnosti za nesprejemljive spopade sil z različnimi interesi, ki se mnogokrat razrešujejo na neustrezen način.

Posamezni pojavi kažejo, da se v praksi normirani odnosi (ustava, zakoni, statuti, pravilniki) dostikrat ne uresničujejo. Posamezne raziskave opozarjajo tudi na velik razkorak med normiranimi in resničnimi samoupravnimi odnosi v delovnih organizacijah. Se vedno velik del delovnih ljudi nima omogočeno, oziroma niso dovolj usposobljeni z znanjem, informacijami ipd. za neposredno ali posredno odločanje, k čemer se včasih pridružuje tudi nerazvita organizacija samoupravljanja. Večji razmah samoupravne delitve dela in samoupravne delitve odgovornosti je opazen šele ob koncu leta 1969.

Izpopolnjen samoupravni mehanizem, ob aktivni vlogi subjektivnih sil, je pogoj za samoupravno razreševanje vseh problemov, težav in konfliktov ter obratno neizvrševanje in nekontroliranje normiranih odnosov pomeni možnost za nasprotja, zaplete, neskladnost interesov in podobno. Ravno iz tega razloga

bi morala biti stalna naloga tako samoupravnih organov, kot sindikalnih organizacij, tekoče spremljanje uresničevanja samoupravnih normiranih odnosov v dnevni praksi. S tem bi tudi sindikalne organizacije imele večjo politično odgovornost pri normiranju medsebojnih odnosov med delovnimi ljudmi in večji vpliv na samoupravne organe. V to svojo aktivnost mora sindikat vključiti tako člane Zveze komunistov kot člane Zveze mladine.

Normativna določila bi morala tako v delovni organizaciji, kot v ožji ali širši družbenopolitični skupnosti, vsebovati obliko oziroma organ, ki bo na osnovi določenih kriterijev in meril avtoritativno ocenjeval — razreševal posamezna stališča, zahteve, konflikte, ki se pojavljajo. Tak organ naj bi reševal konflikte, kjer nastopa več nasilcev različnih interesov ali zahtev in jih ni mogoče razrešiti po normalni samoupravni poti. V pristojnosti delovnih organizacij bi bilo razreševanje le nekaterih konfliktov, pri težjih pa bo obvezna prisotnost širše družbene skupnosti. V nekaterih primerih razreševanja konfliktov pa bi morale sodelovati tudi družbenopolitične organizacije, zlasti sindikati, gospodarska zbornica, združenja, skupnosti ipd.

Nekateri primeri razreševanja konfliktov v situaciji opozarjajo na nedograjeno mehanizma za sporazumevanje in dogovarjanje, ali da le-ta takrat odpove, kar ustvarja med posamezniki ali kolektivom nezaupanje. To pa seveda zahteva večjo idejno-politično aktivnost subjektivnih činiteljev in javnost obravnave ter dogovarjanja. Sindikat mora doseči, da bo vsaka pritožba in rešitev javna, s čemer se izognemo prikrivanju, odlašanja ali nereševanju. Javnost obravnavanja sporov bi moral predstavljati tudi možnost za zaščito pravic v odnosu posameznik — kolektiv in kolektiv — družba.

Spori in pritožbe na ravni posameznik — kolektiv se v praksi razrešujejo na različne načine in čeprav to niso konflikti večine, imamo tudi opravka z omejevanjem delavčevih samoupravnih pravic. Funkcija sindikata je jasna, čeprav postopek povsod ni izdelan pa tudi ne funkcionira

kot bi želeli (na ravni občin in republike delujejo komisije za prošnje in pritožbe in službe pravne pomoči).

Drugi vidik konfliktov, ki ga avtor obravnava v gradivu, ki dosegajo vrhunec v prekinitvah dela, pa zahteva, da obstoječi mehanizem razreševanja različnih interesov dogradimo.

Avtor v nadaljevanju poudarja, da je železarna Jesenice s statutom določila postopek samoupravnega usklajevanja individualnih in družbenih interesov ter obvladovanja konfliktnih situacij (to vsebuje v III. X. in XI. poglavju statut železarne Jesenice — prip. ur.). Določila železarne Jesenice bi kazalo dopolniti predvsem v smeri odnosa kolektiv — družba zaradi jasnejših odgovornosti za družbene ukrepe, ki vplivajo na položaj in razmere znotraj delovnih organizacij. To bo vplivalo na to, da se bo vedelo, kdo je odgovoren za nastalo situacijo, da se proti njim ukrepa in določi materialna in družbena odgovornost, ker se niso odgovorno ponašali.

Za večjo učinkovitost samoupravnega reševanja problemov v delovnih organizacijah mora biti pobudnik in odgovorni dejavnik osnovna organizacija sindikata. Sindikati so tudi dolžni, da na vseh nivojih s svojo dejavnostjo vplivajo na reševanje družbeno gospodarskih problemov in dajejo pobude za samoupravne dogovore in sporazume, s katerimi trajnejše razrešujejo vprašanja, ki so v interesu delovnih ljudi in odstranjujejo vzroke, ki vodijo do konfliktov. Takšen način razreševanja konfliktnih situacij in vloge sindikatov je treba določiti v normativnih aktih delovnih organizacij, družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih skupnostih in združenjih. Sindikat mora sprožiti družbeno dogovarjanje in samoupravni mehanizem ožje in širše družbene skupnosti ter vztrajati pri reševanju spornega vprašanja v pristojnem organu in pri tem porabiti pooblastila, ki jih določajo normativni akti o delu posameznih teles. Če delovna organizacija s svojim samoupravnim mehanizmom ne more uspešno rešiti konflikta, potem mora v okviru svoje pristojnosti posredovati občinska skupščina, pri čemer morajo sprožiti postopek zlasti sindikati.

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, skupaj z republiškimi odbori strokovnih sindikatov, poleg družbenopolitičnih dejavnikov v republiki, prevzema posebne pravice in obveznosti med reševanjem konfliktov, ki prehajajo okvire delovne organizacije in občine ter posegajo v širše družbene koristi. V gradivu avtor govori o delovanju komisije za predloge, prošnje in pritožbe, ki deluje od februarja 1968 pri republiškem svetu ZSS. Njeno dose- danje delo je zelo uspešno, še bolj pa bo, če jo bodo organi sindikata v občini obveščali o vseh problemih,

torej tudi o sporih na relaciji kolektiv — družbena skupnost.

Postopek reševanja problemov, konfliktnih situacij ni urejen v statutih. Ves ta mehanizem, vključno z usklajevanjem individualnih in družbenih interesov pa bi moral biti normiran v samoupravnih aktih od delovnih organizacij, do družbene skupnosti. Določena pravila pa bi morala biti zapisana tudi v poslovnih sindikalnih organizacij, kot tudi v skupščinskih organih.

Večjo učinkovitost v okviru družbenopolitičnih skupnosti v pogledu obravnavanih vprašanj pa bomo dosegli, če bo jasno določena vloga in odgovornosti posameznih organov, postopek in način sodelovanja s samoupravnimi organi delovne organizacije itd. Rešiti je potrebno tudi vprašanja odgovornosti v komunih (tudi glede na republiko in federacijo) v pogledu razreševanja problemov na relaciji kolektiv — družba in od občinskih organov terjati, da skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami temeljito ocenijo vsak konflikt in da delujejo organizirano pri odpravljanju vzrokov. Občinska skupščina ne more biti samo arbiter, ampak mora tudi ukrepati. Za zakonsko urejanje institucije dogovarjanja, ne samo v pogledu reševanja konfliktnih situacij, temveč tudi kot ene od samoupravnih oblik in metod sprejemanja sklepov pa bi se zlasti morali zavzemati republiški in zvezni predstaviški organi.

H gradivu, ki je namenjeno predvsem za javno razpravo, je avtor Franci Polak, strokovni sodelavec RS ZSS, dodal še nekaj tez, ki naj bi jih razprava tudi upoštevala:

- kako razrešiti problem materialne in moralne odgovornosti v samoupravnem mehanizmu v primeru konflikta kolektiv — družba (z odstopom posameznika ali organa, ni podana celovita rešitev);

- kdaj uporabiti referendum v delovnem kolektivu kot obliko arbitriranja celotnega kolektiva?

- funkcija arbitraže in s tem v zvezi postopka na nivoju republike in federacije;

- vključevanje znanstveno raziskovalne dejavnosti v razreševanje konfliktnih situacij in usklajevanja individualnih in družbenih interesov, kot pri preverjanju učinkovitosti oziroma izpopolnjevanja samoupravnega in družbene dogovarjanja.

Z današnjim zapisom gradiva za razpravo na temo: **Razreševanje konfliktnih situacij in usklajevanje individualnih in družbenih interesov**, ki ga je pripravil strokovni sodelavec RS ZSS Franci Polak za prvo posvetovanje »za okroglo mizo«, smo želeli spodbuditi tudi tovrstne razprave v delovnem kolektivu, kot prispevek k pripravi gradiva za II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije. Vsak prispevek s to tematiko bomo objavili v našem glasilu.

V enem tednu tri velike okvare

12. JANUAR

Ob 16.55 uri je prišlo do zloma pogonskega vretena in drugih mehanskih okvar na SIEMAG valjčnem stroju v hladni valjarni.

V času pred okvaro so valjali češki trak navadne kvalitete iz debeline 1,3 mm na 0,80 mm. Trak se je iz nepojasnjenega razloga pretrgal, dotekajoči konec pa se je navil okrog spodnjega delovnega valja.

Verjetno je prišlo do dvojne vtika, kar je povzročilo lom pogonskih vreten in močno okvaro, deformacije na površini spodnjega opornega valja. Stroj je bil po šestih urah popravila dan ponovno v obratovanje.

13. JANUAR

Ob 21.00 uri zlom votle gredi in pogonskega zobnika na krožnih škarjah v valjarni 2400.

V času zloma so rezali pločevino PROKRON 10 debeline 15 mm. Spiralno zavita prelomna ploskev kaže na očitno preobremenitev strojnih delov zaradi neke nenormalno velike sile. Prelomi so čisti brez kakih znakov že prej obstoječih razpok. Votla gred se je zlomila zaradi torzijske preobremenitve.

Polomljenih delov nimamo v rezervi. Odložili smo, da na krožnih škarjah izvedemo glavni letni remont, ki bo predvidoma trajal 10 dni to je do 25. januarja. V tem času bo možno izdelati novo votlo gred in pogonsko zobato kolo.

Da je to izredno kratek rok, potrjuje to, da je gred potrebno uliti iz sive litine. Odlitek bo dobavila železarna Store.

18. JANUAR

Ob 7.15 uri zjutraj je prišlo do močne eksplozije v električni peči LECTROMELT. Peč je ponovno pričela obratovati po 15 urah in sicer istega dne ob 22.35 uri.

Pri tej eksploziji je bila peč poškodovana huje kot pri ostalih večjih ali manjših eksplozijah, ki so zaradi

vložnega materiala (starega železa) tako pogoste v zadnjem času.

Grobi opis okvare:

— Odrtrgana prednja vrata z vso priključno hladilno armaturo.

— Dva vezna nosilca na strani elektrod prečno ukrivljena za 80 mm.

— Gornji vezni venec počen in razmaknjen za cca 140 mm.

— 1/4 oboda peči deformirana in zamaknjena navzven za 5–60 mm.

— Razrahljana obzidava.

— Razbita stekla na zgradbi električnih peči in južni steni mehanične delavnice.

Škoda zaradi teh okvar znaša več milijonov S din.

V vseh treh primerih so se vzdrževalci lotili dela po znanem latinskem reku »Hiti počasi«. S premišljeno akcijo so v rekordno kratkem času usposobili za obratovanje valjavski stroj Siemag in električno peč.

Primer okvare na Sack škarjah pa kaže, da je zelo težko postaviti mejo obrabljivih delov, ki se jih normalno drži na zalogi. V 18 letih obratovanja škarje na tem mestu še niso imele okvare. V remontu leta 1970 so bile škarje generalno obnovljene in pregledane. Nobenih znakov ni bilo, ki bi kazali na potrebo za zamenjavo votle pogonske gredi.

Ob teh treh primerih bomo ponovno načeli vprašanje pravičnega vodenja zastojev. Če je sploh kdo mogel vplivati na to, da do teh okvar ne bi prišlo, so to lahko bili samo upravljalci naprav, razen pri električni peči, kjer je vzrok višja sila. Vse zastoje pa smo po sedanjih kriterijih naprtili vzdrževalcem. Tako se že vnaprej ve, kakšno bo opravičilo ob neizpolnitvi mesečnega proizvodnega plana in na koga bo po krivici letela krivda.

Inž. MN

Tekmovanje učencev poklicnih šol Gorenjske

V dneh od 18. do 20. januarja je bilo v prostorih železarskega zobraževalnega centra na Jesenicah tradicionalno tekmovanje v poklicnih veščinah učencev gorenjskih poklicnih kovinarskih šol. Poleg tričlanskih ekip šestih gorenjskih šol se je tekmovanja kot gost udeležila tudi tričlanska ekipa poklicne šole iz Novega mesta.

Tekmovanje je bilo v organizaciji ŽIC, pokroviteljstvo nad tekmovanjem pa je imela naša Železarna.

V sredo, po končanem tekmovanju, so učenci imeli izlet v Begunje in na Bled, zvečer pa zaključek in razglasitev rezultatov. O rezultatih tekmovanja bomo poročali v prihodnji številki.

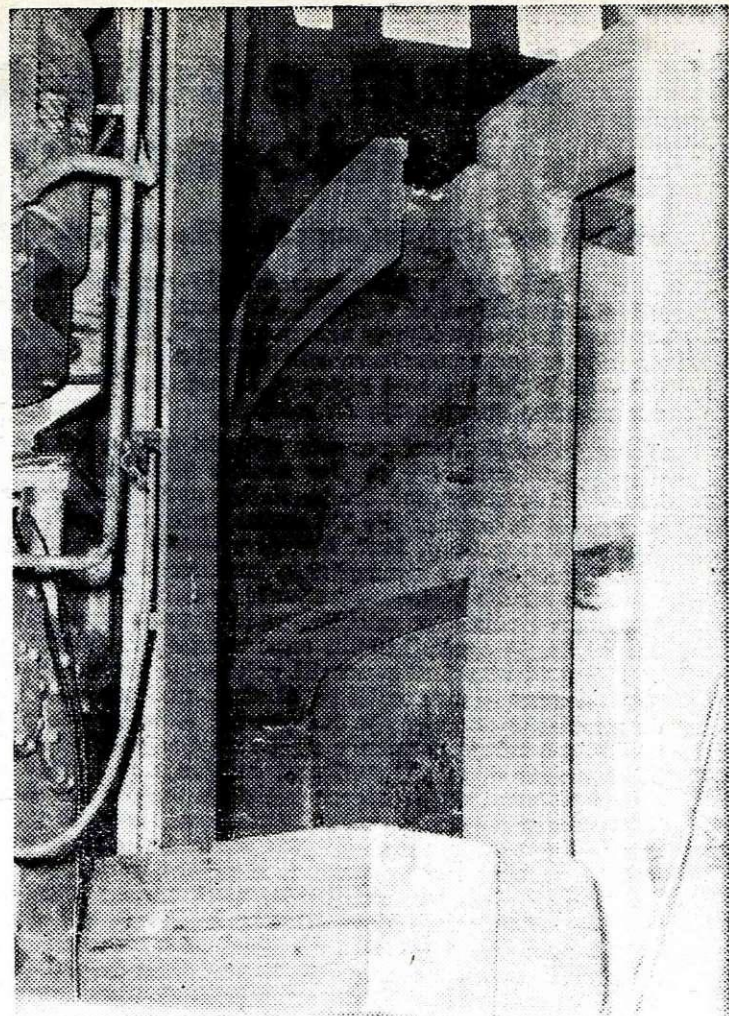
V decembru 26 poškodovanih delavcev

Služba za varstvo pri delu nam je za mesec december posredovala naslednje podatke o poškodbah na delovnih mestih in na poti.

V decembru je bilo na delovnih mestih poškodovanih 26 delavcev in smo zaradi tega izgubili 699 delovnih dni. Ena poškodba je bila smrtna

in sicer v martinarni, ko se je poškodovalec Djemal Čatak. Na poti v službo je bila v decembru samo ena poškodba in 28 izgubljenih dni. Podatki po posameznih delovnih enotah pa so: v talilnicah so imeli 10 poškodb in 190 izgubljenih dni, v valjarni Bela ena poškodba — 42 dni, v valjarni Javornik 3 poškodbe — 62 dni, predelovalni obrati 4 poškodbe — 162 dni, energetske obrati ena poškodba — 22 dni, vzdrževalni obrati 4 poškodbe — 143 dni, transportne službe — 3 poškodbe — 73 dni, v upravnih službah poškodb ni bilo, pač pa so izgubili 5 delovnih dni zaradi poškodb iz prejšnjih mesecev.

Edino poškodbo na poti so imeli v valjarnah na Javorniku in so zato izgubili 3 delovne dni, v energetske obrate pa so imeli 25 izgubljenih delovnih dni zaradi poškodb od prej.

Lectromelt el. peč po eksploziji — pogled na pretrgani venec in izboklo steno

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Dežurna služba

	telefon v pisarni	doma
SOBOTA, 23. januarja: Zvone LABURA, žebljarna	738	749
NEDELJA, 24. januarja: Ciril ODLASEK, valjarna Javornik	620	776
PONEDELJEK, 25. januarja: inž. Feliks BÉSTER, RTA	262	790/59
TOREK, 26. januarja: Zdravko ČRV, Javornik I	624	760
SREDA, 27. januarja: Franc GLOBOČNIK, plavž	340	740
ČETRTEK, 28. januarja: inž. Stanko ČOP, talilnice	360	76/538
PETEK, 29. januarja: inž. Vladimir SENCAR, valjarna Bela	850	83/247

Dežurna služba traja od datuma nastopa ob 7. uri do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

I. konferenca samoupravljalcev črne metalurgije Jugoslavije

V dneh 22. in 23. januarja bo v Beogradu prva konferenca samoupravljalcev črne metalurgije Jugoslavije. Na konferenci bodo govorili o nadaljnjem razvoju samoupravnih odnosov, samoupravnega dogovarjanja in o položaju samoupravljanja v črni metalurgiji v sedanjem položaju gospodarjenja.

Na konferenci iz naše železarne sodelujejo delegatje izvoljeni na seji delavskega sveta in v odboru za pripravo konference in sicer: mag.

inž. Peter Kunc, Ludvik Kejžar, France Kobentar, Janez Kavčič, Srečko Mlinarič in Stane Rev.

Konferenca naj bi po temeljitosti in vsestranski razpravi sprejela predvsem dva dokumenta:

— zaključke za vsebinsko delo samoupravnih organov znotraj podjetij črne metalurgije in

— stališča do nerazrešenih vprašanj v panogi, ki jih bodo posredovali II. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije.

Obvestilo

Člane kolektiva, športnike in njihove svojce obveščamo, da bo v soboto, dne 23. 1. 1971 ob 19. uri v veliki dvorani pri Jeleni RAZGLASITEV REZULTATOV TEKMOVANJ V ŠPORTNI REKREACIJI.

Med razglasitvijo bomo za vse navzoče prikazali barvni film z letošnjega pohoda slovenskih železarjev na Triglav in film »Ognjena kača«.

Po razglasitvi bo zabava s plesom.

Komisija za športno rekreacijo pri TO OO sindikata ŽJ

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Posvetovanje predsednikov in sekretarjev

V ponedeljek je bilo posvetovanje predsednikov in sekretarjev aktiva ZM v občini. Tak sestanek je bil tokrat že drugič in ima predvsem namen ugotoviti trenutno stanje ali želje oziroma potrebe mladih v okviru občine ter temu ustrezno idejni pripravi ukrepov, ki naj določena vprašanja pravilno obravnavajo ali rešujejo.

Na ponedeljkovem posvetu prisotni niso obravnavali ožjega problema, saj so jim uvodne misli predsednika Obk ZMS Jesenice prof. Srečka Krča o nadaljnjem razvoju dela občinske organizacije ZM nudile široke možnosti sodelovanja v razgovoru. Prof. Krč je v uvodu predvsem poudaril potrebo po ugotavljanju resnične vloge oziroma udeležbe mladih v samoupravljanju, temeljnih procesih in odnosih v družbi ter udeležbe znotraj svoje organizacije ZM in drugih specializiranih organizacijah. Pomembno in potrebno bi bilo tudi ugotoviti pokrivanje interesov mladega človeka — z izhodiščem družine, prek osnovne šole do mladinske organizacije. Pri tem naj bi šlo predvsem za uvajanje mladega človeka v samoupravljanje. Mladim naj bi se nudilo dosti več možnosti odločanja in kritike ter s tem možnosti neposrednega kreiranja vsebine delovanja ZM. Ob tem pa naj bi vodstva posameznih aktivov postajala vedno bolj le strokovna institucija. Predsednik prof. Krč je med drugim poudaril tudi pomen in potrebo po čim širši in čim boljši informiranosti, ki naj služi kot osnova pri širjenju dejavnosti ZM in katera naj izraža učinke prizadevanj mladih. Mladi naj se v svojem nadaljnjem delu orientirajo predvsem le na konkretne naloge in smeri ter tako postanejo ustvarjalni nosilci naprednih idej za svoj jutri.

Kljub slabši udeležbi se je vseeno razvil zelo zanimiv razgovor, ki je pokazal, da mladi le niso tako pasivni in nezainteresirani kot morda na zunaj kažejo in da se živo zanimajo za življenje in delo v svojem okolju. Opaziti je bilo tudi težnjo po bolj svobodnem delovanju, nevezanem v okvirje in vezi organizacijskih načel in določil. Nekateri se namreč ogrevajo za delovanje v neformalnih skupinah, ki bi v kontaktu s formalno organizacijo bolj svobodno in brez utesnjenosti tudi javno opozarjali na razne nepravilnosti, o katerih naj bi potem razpravljala tudi formalna organizacija ZM in vplivala na spremembe in odstranjevanje raznih negativnih pojavov. Temu namenu pa naj bi v večji meri služili tudi komunikacijski mediji (radio, tisk). V nadaljevanju je bilo še govora o raznih pojavih kršenja samoupravnih načel in dogovorov ter odgovornosti. Ob tem so prisotni predvsem govorili o danih možnostih vplivanja na spremembe in ugotavljanje, da se mnenje mladih še ne upošteva tako kot bi se moralo in da vidijo edini izhod iz tega le v občutno povečani udeležbi mladih v samoupravljanju in zagovarjanju le-tega. Samoupravljanja pa se je potrebno naučiti in zanj mlade pridobiti, predno le-te dobijo napačne predstave o njem, ali postanejo ravnodušni in nezainteresirani, kar pa največkrat izvira ravno iz nepoučenosti. Zato so bili prisotni mnenja, da bi morali mladi dobiti osnovno znanje o samoupravljanju že v nižjih šolah, kjer naj bi bila tudi pripravljena faza za delo mladih v ZM.

Z navedenimi ugotovitvami se je razgovor tudi končal, dodamo pa lahko še eno — take in podobne razgovore je nedvomno potrebno pozdraviti in jim, predvsem s strani mladih samih posvetiti še več pozornosti, saj menda ni potrebno poudarjati njihovega pomena. E. Z.

Ustanovni sestanek mladinskega aktiva na Blejski Dobravi

V sredo, 13. januarja, so se zbrali mladi iz Blejske Dobrave in ustanovili krajevni aktiv Zveze mladine. Razgovora in ustanovnega sestanka sta se udeležila tudi predsednik občinske konference ZMS, prof. Srečko Krč in član predsedstva Ferdo Kikelj.

Mladi so se pomenili o možnostih, ki jih imajo v svoji krajevni skupnosti za delovanje na raznih področjih, ki morajo odražati resničen interes mladih, ta pa so naslednja: športna tekmovanja, predavanja, priprava in izvedba plesov, organizacija mladinskih plesov, sodelovanje v JLA, dramska, folklorna in druge sekcije, vključevanje v društva in organizacije, ki delujejo v krajevni skupnosti. To so možnosti, mladi pa se bodo sami odločili, kaj in kako bodo delovali.

Ena od prvih nalog novega odbora bo, da se z vodstvom krajevne skupnosti dogovori za prostor, v katerem bo delovala novoustanovljena organizacija. V novi odbor so bili izvoljeni: Vlasta Sodja, Damjana Dolinar, Magda Sodja, Milanka Kunsterle, Božo Černe, Fülle in Zalokar. Za člana občinske konference so mladi izvolili Janeza Zalo-

karja in Eda Fülleja, za predsednika aktiva Vlasto Sodja, za sekretarja Damjano Dolinar in za blagajnika Magdo Sodja.

Razumljivo je, da bo novo vodstvo preživljalo začetniške težave, s pomočjo članov predsedstva občinske konference in vodstev ostalih organizacij na Dobravi pa bodo lahko uspešno in učinkovito začeli z delom.

Fk.

Letna konferenca aktiva ZMS Hrušica

V soboto, 16. januarja so se mladi na Hrušici sestali na redni letni konferenci. Udeležili so se je sekretar OK ZKS Jesenice Pavel LOTRIČ, sekretar OK ZMS Zlato VOGRIČ, predsednik gasilskega društva Hrušica Janko ROBIC in predsednik KO ZZB NOV Maks Klinar.

Poročilo o delu aktiva je podal predsednik Slavko GRUMEREC. Po ustanovnem sestanku, ki je bil lani februarja so mladi izvedli skupaj s pripadniki JLA delovno akcijo. Z njo so zaslužili nekaj sredstev in tako so lahko pričeli z delom. Aktiv je organiziral tudi nekaj plesov, delovali pa so še na področju športa in kulture, pripravili proslave ob vseh praznikih, udeležili so se skoraj vseh prireditvev in tekmovanj v okviru meseca mladosti, organizirali so športna srečanja, nekaj mladih so vključili v svet krajevske skupnosti, udeležili pa so se tudi seminarjev, ki jih je organizirala občinska konferenca ZMS Jesenice.

Sekretar aktiva Lojze MRVIČ je v svojem poročilu orisal številčno stanje mladih, njihovo organiziranost in vključevanje v delo aktiva in društva na Hrušici, pri tem pa ni pozabil na izobrazbeno strukturo. Poleg seje vodstva aktiva so vzdrževali stike z občinsko konferenco, imeli pa so tudi razgovor s sekretarjem republiške konference ZMS. V razpravi so mladi poudarili, da je še vrsta področij in nalog, ki so jih doslej zanemarjali, predvsem obrambna vzgoja mladih in njihovo sodelovanje v pripravi na splošni ljudski odbor. Mladi menijo, da se bo moralo vodstvo aktiva bolj povezati in večkrat dogovarjati z vsemi društvi in plitimi organizacijami, pa tudi krajevno skupnostjo.

Na letni konferenci so izvolili novo vodstvo, ki bo moralo najprej poskrbeti za to, da mladi dobijo svoj stalni prostor za delovanje. Na konstituantni seji predsedstva bodo izvolili še predsednika, sekretarja in blagajnika aktiva.

Fk.

Idejno jedro mladih komunistov pri občinski konferenci ZMS Jesenice

(predkonferenčno gradivo)

V smislu nekega novega delovanja ZMS v naši občini moramo ugotoviti, da je pri Obk ZMS Jesenice potrebno ustanoviti idejno jedro mladih komunistov, ki naj bi resnično predstavljali trdno osnovo mladinske organizacije pri nas. Imel bi nalogo pomagati pri reševanju mladinske problematike in krepiti vrste mladih z mladimi komunisti in s tem krepiti naš družbeno politični sistem.

Vzporedno s sprejemanjem mladih v ZK so se pojavile potrebe po izobraževalnih oblikah, ki bi mladim komunistom omogočile ustrezno družbeno-politično razglednost. Oblike, ki so bile v ta namen organizirane v preteklih letih, niso imele celovitega programa, ki bi pomagal mladim ljudem spoznavati naše družbeno-politične probleme v širšem, svetovno zgodovinskem okviru. Tak program izobraževanja mladih komunistov je že pred časom objavila zveza DU in pomeni velik korak naprej v izobraževanju komunistov. Vsebinska tega programa obravnava dva področja:

1. O nastanku in razvoju komunističnega gibanja v svetu in oris delovanja ZK v Jugoslaviji.
2. O vlogi komunističnih partij in drugih progresivnih sil v današnjem svetu.

Navedeni izobraževalni program seznanja slušatelja tudi z načeli in prakso samoupravljanja ter mu nudi pogled v splošna družbeno-ekonomska dogajanja pri nas.

Z organizacijo idejnega jedra mladih komunistov pri občinski konferenci ZMS moramo imeti pred očmi, da bomo s tem pridobili močno vodstvo za našo občinsko mladinsko organizacijo, ki bo organizirano in orientirano in tako ne bo prišlo do kakšnih nasprotij v samem vrhu naše organizacije, kakor smo že imeli primere in so taki elementi prisotni še danes. Ti pa močno ovirajo samo delovanje Zveze mladine na splošno.

Op. p.: Ugotovil sem, da moram obrazložiti, kakšno je tako imenovano »predkonferenčno gradivo«. Tu ne gre za končno oblikovano gradivo za konferenco, ampak gre le za teze za razpravo na konferenci in pa tudi za polemiko.

Vasilij Koprivec

Letna konferenca ZMS Železarne

V petek popoldne se je 59 od 75 članov tovarniške konference ZMS železarne Jesenice zbralo na letni volilni konferenci v domu družbenih organizacij na Hrušici. Poleg članov konference so občnemu zboru mladinske organizacije Železarne prisostvovali še sekretar občinske konference ZK Pavel Lotrič, predsednik občinskega sindikalnega sveta Štefan Rodi, predsednik sindikata Železarne Srečko Mlinarič, predsednik DSŽ Franc Kobentar in direktor kadrovskega sektorja Tomaž Ertl. Poleg njih so bili na konferenci še predstavnik republiške konference ZMS in zastopniki mladinskih organizacij iz nekaterih železarn in delovnih organizacij.

Uvodni referat je imel predsednik tovarniške konference ZM Miro Ipavec. Poudaril je odgovorno in nelahko delo mladinske organizacije v Železarni, ki je kljub različnim težavam in nekaterim neuspehom vendarle na določenih področjih storila velik korak naprej. Čeprav so bili mladi vabljeni na vse seje in sestanke v Železarni in stiki z upravnimi in družbeno-političnimi organizacijami niso bili slabi, pa je vendarle bilo premalo storjenega za širše samoupravno izobraževanje mladih, ki so se morali preveč samorastniško izpopolnjevati. Mladi pozorno spremljajo dogodke v Železarni in se močno zanimajo za osebno in družbeno perspektivo. Toda splošna izobrazba mladih v Železarni je zelo nizka, saj ima od 1350 mladih le 150 visoko ali srednjo izobrazbo. Stanovanjsko vprašanje tudi prizadeva mlade, za uspešnejše delo mladih pa bo treba razmišljati o profesionalnem sekretarju, saj je delo vse zahtevnejše in ga ni moč več opravljati zgolj z dobro voljo. Ob koncu referata je orisal na kratko program akcije 75, ki naj bi čim več mladih uveljavila v samoupravnem dogajanju podjetja.

Bolj kritično do dela mladih železarjev je bilo poročilo sekretarja tovarniške konference ZM Ernesta Zupana, ki je poudaril, da je vodstvo mladinske organizacije v Železarni kljub dosežani neizkušenosti že prišlo do mnogih spoznanj in izkušenj, ki bodo koristna osnova za delo v bodoče. Do sedaj je predsedstvo štelo 21 članov, po novem pa 25, tako da je zastopan prav vsak obratni aktiv. S tem želijo mladi doseči večjo povezanost in enotnost svojega dela, kajti mladi se premalokrat zavedajo, da nobena družba ne prinaša sama od sebe nekaj novega in boljšega in se je treba za vse dogovoriti in si priboriti. Nato so sledila

(nadaljeva na 8. str.)

Sestanki delovnih skupin

17. 12. 1970 — LIVARNA — PODOBNIK — JEKLOLIVARNA — Na sestanku so analizirali poškodbo žerjavovodje tov. Horvata. Da bi se takim poškodbam izognili je predpogoj, varno delo, ki naj bo v skladu z varnostnimi predpisi. Vsako morebitno okvaro na orodju, napravah, žičnih vrveh, verigah in drugih obesnih napravah je treba prijaviti. Z razvojnimi programom slovenskih železarn so se strinjali z željo, da bi bil tudi ureničen.

24. 12. 1970 — MARTINARNA — SIMIKIČ — OBRATOVOODSTVO — Obratovodja inž. Kalan je govoril o osnutku pravilnika o odgovornosti delavcev pri delu in poudaril tiste člene pravilnika, ki so važni za obrat. Kljub temu, da so naloge za leto 1971 večje, normativ delovne sile ne bo povečan. Treba bo izboljšati delovno in tehnološko disciplino in smotrno izkoristiti delovni čas. Tudi v prihodnje bo treba posvetiti vso skrb varnemu delu.

30. 12. 1970 — OTK — inž. MEŽNAR, inž. GRADISNIK — KK — Ugotovili so, da je plan za leto 1971 dosegljiv, vendar bodo zato potrebni tudi v prihodnje naporu posameznikov, skupin in uprave podjetja. Važen je tudi prehod na kvalitetnejši asortiment, to pa pomeni večje zahtevnosti za službo KK. V razpravi je bilo v ospredju vprašanje nagrajevanja s stališča pripadnosti kolektivu. Naštetih je bilo nekaj primerov takega nagrajevanja v drugih podjetjih. Naša sindikalna organizacija pripravlja predlog za tako nagrajevanje, vendar bi morali predlog pred sprejetjem javno obravnavati.

8. 1. 1971 — HVZ — AZENOVIC — HLADNA VALJARNA — Sestanek so organizirali v času ko obrat eno uro ni imel električne energije. Najprej je vodja delovne skupine odgovoril na nekaj vprašanj postavljenih na zadnjem sestanku delovne skupine. Razpravljali so o toplem obroku in ugotovili, da je vrstni red delno urejen, prav tako tudi regresiranje. Bilo je več pripomb zaradi kvalitete in cen. Odprto je še vprašanje stroja za odpadke pri Siemens škarijah ter ročnih električnih škarij. Razpravljali so še o redu, disciplini, izkoriščanju delovnega časa ter o novem GEORGI sistemu, omenjena je bila tudi gradnja nove hladne valjarne in predvidene naloge za leto 1971. K pravilniku o odgovornosti delavcev na delu in k pravilniku o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev pripomb niso imeli. Vseeno so menili, da bi morali vrstni red prosilcev veljati za vse enako. Omenjeno je bilo tudi ogrevanje obrata in so dobili pojasnilo, da bo tudi to vprašanje urejeno. Ustrezno pojasnilo so dobili tudi na vprašanje, ki zadeva fluktuacijo, vzroki pa so v glavnem zaradi prenizkih osebnih dohodkov, fizičnega dela in previsokih norm.

11. 1. 1971 — PIV — BELJAN — ENERGIJA — K pravilniku o odgovornosti delavcev na delu niso imeli pripomb, menijo le, da ga je treba uveljaviti za vse enako strogo. Seznanjeni so bili z akcijskim programom obrata, ki so ga obravnavali na sestanku vodij obratov pri obratovodju. Predlagano je bilo naj bi bil občni zbor sindikalnega odbora na Bledu, na sestanku delovne skupine pa so menili, da bi bil lahko na Jesenicah in bi tako omogočili udeležbo sodelavcem iz popoldanske in nočne izmene.

13. 1. 1971 — JAVORNIK I — MEŽNAR — Obravnavali so informacijo o doseženih rezultatih za december in v letu 1970. V zadnjem času so imeli več valjavskih zastojev. Vodja delovne skupine je opozoril valjavce naj nosijo očala, ki so zaščitno sredstvo. Na znanje so vzeli tudi informacijo o tem, da bo v sedanjih prostorih Javornika I montirana linija za hladno oblikovane profile, v drugi hali pa linija za špiralno varjene cevi, vendar pa za te cevi dogovor še ni dokončen. Delavce zanima zakaj smo se odrežli proizvodnji »Kontenerjev« in jih bodo namesto nas izdelovali v tovarni emajlirane posode »Emo« v Celju ter celotno proizvodnjo izvažali na konvertibilno področje.

Sindikalni občni zbori

Upravne službe

V petek, 15. januarja, so se v prostorih hotela Jelačica na Bledu zbrali člani sindikata upravnih služb. Sindikalni odbor upravnih služb je polagal obračun svojega dela. Predsednik Janez Košnik je svoje poročilo razdelil v dva dela. V prvem delu se je zadržal dalj časa pri problemih, s katerimi se srečujemo vsak dan pri gospodarskem in upravljanju. Vzporedno s tem je nanizal več vprašanj, ki so pomembna ne le za upravne službe kot delovno enoto, ampak za našo tovarno v celoti. Omenjal je osrednji problem nelikvidnosti, ki je prisotna v tako veliki meri ne glede na to, da je Železarna lanske poslovno leto zaključila uspešno, kot že nekaj let nazaj ne. Naslednji problem, ki ga je predsednik obravnaval v svojem poročilu je kadrovska politika, ki naj bo v tovarni taka, da bo vsak delavec zasedel mesto, za katerega je strokovno usposobljen. Dejal je še, da je z izrednim prizadevanjem, ob izredno slabi ponudbi delavcev, uspelo obdržati minimalni nivo zaposlenih. Uspešno je bila izvedena tudi kadrovska preusmeritev oziroma prekvalifikacija delavcev, ki so bili zaposleni v ukinjenih obratih. Ni pa še rešeno vprašanje, kako zadržati strokovno dobre delavce v našem kolektivu. Vzrokov za to je več, eden od njih pa občutno pomanjkanje stanovanj, saj imamo še vedno 539 prosilcev za stanovanja.

Že na zadnjem občnem zboru so govorili o nagrajevanju, ki pa se je v zadnjih dveh letih odvijalo na dva načina. V letu 1969 so bile vse odločitve o osebnih dohodkih prepuščene odboru za dohodek in sistemu nagrajevanja, lani pa delno prenesene v pristojnost komisijam za nagrajevanje v delovni enoti. Značilno je tudi to, da ceniki za formiranje osebnih dohodkov niso mogli v celoti delovati, ker je bila vsakomesečna masa omejena s sanacijskimi ukrepi, kar se je odražalo v restrikciji ali zmanjševanju vrednosti cenika ob naraščanju količinske proizvodnje. Predsednik je del poročila, ki se nanaša na nagrajevanje, ilustriral tudi s številčnimi podatki in med drugim poudaril, da je značilno za nagrajevanje v lanskem letu tudi iskanje in uvajanje stimulacijskih meril za dela, ki Železarni prinašajo akumulacijo, za posebne pogoje dela, za strokovnost itd. Porast osebnega dohodka v višini 17,81% v primerjavi z letom 1968 je skladen s porastom osebnih dohodkov v Železarni.

Naslednja ugotovitev v predsedniškem poročilu je, da delo sindikalne organizacije v upravnih službah ne

moremo primerjati s sindikalnimi organizacijami v proizvodnih obratih. Člani sindikata upravnih služb so zaposleni na vsem območju Železarne in tako povezave med posameznimi delovnimi skupinami skoraj ni bilo, čeprav so le-te obstajale, niso pa zaživele. Biti bi morale najbolj delavne in zgled ostalim obratom, ker razpolagajo z najvišjim strokovnim kadrom. Razen tega, so delovne skupine tudi zagotovile, da vsak zaposlen delavec lahko sodeluje v samoupravnem mehanizmu.

Dosedanji sindikalni odbor je štel 11 članov, ki so bili razporejeni po komisijah, ki so delale samostojno. Ob podrobni analizi dela se je tovariš Košnik zadržal na vseh tistih področjih, kjer so bili aktivni člani odbora, to je področje oddihov, rekreacije, itd.

V razpravi so sodelovali trije govorniki. Zdravko Pogačnik je zelo obširno govoril o stabilizacijskih ukrepih in se zadržal pri nelikvidnosti. Dodal je, da smo sicer naredili že precejšen korak naprej — imamo manj zahtevnosti, po drugi strani pa so naše terjatve do kupcev mnogo večje. Opozoril je na pomanjkanje delovne sile, ki že dalj časa predstavlja resen problem in v bližnji prihodnosti nimamo izglede, da bi stanje še izboljšali. Vzrokov za to, da ljudje odhajajo iz tovarne je več, med drugim pa jih je treba iskati tudi v medsebojnih odnosih. Sistem nagrajevanja bo potrebno izboljšati, pri tem pa je govornik omenjal stimulacijski dodatek, ki je bil uveden lani. Ne smemo pa pozabiti, da je tudi med VK in KV delavci precej strokovnjakov in bo za to treba poiskati ustrezne stimulacijske oblike tudi za njih.

Tovariš Malej je celotno razpravo posvetil nagrajevanju oziroma delitvi osebnih dohodkov. Inž. Tone Varl je obravnaval kadrovske probleme, odhajanje delavcev v druga podjetja in v tujino ter opozoril na nedavno uspešno akcijo z namenom, da bi prek osnovnih šol našo mladino zainteresirali za delo v železarskih poklicih.

Predsednik TO OO sindikata Železarne Srečko Mlinarič je govoril o vlogi sindikalnih odborov ter njihovemu delu v posameznih obratih. Njegova razprava je bila toliko pomembnejša, ker je tudi značaj in vloga upravnih služb v okviru tovarne povsem specifična, temu primerno pa je tudi vloga sindikalne organizacije. Na občnem zboru ni bil prisoten noben direktor, sicer nekateri iz opravičenih razlogov, toda ne glede na to je le treba pravilno vrednotiti vlogo sindikata tudi v taki delovni enoti kot so upravne služ-

be. Ob koncu občnega zbora so izvolili 15 članski sindikalni odbor, delegate, ki se bodo udeležili konference TO OO sindikata Železarne ter kandidate za TO OO sindikata Železarne.

Jeklovlek

Prejšnji teden je bil v zgornjih prostorih Kazine občni zbor sindikalnega odbora obrata jeklovlek. Prisotnih je bilo 90 članov sindikata, obratovodja Berti Brun ter član predsedstva tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne Zdravko Pogačnik.

Novoizvoljenega predsednika sindikalnega odbora tovariša Dolžana smo prosili, naj na kratko opiše potek občnega zbora. Povedal nam je, da je bilo poročilo, ki ga je prebral dosedanji predsednik sindikalnega odbora tov. Kosmač zelo samokritično. Sicer je opozoril na sedanji položaj tovarne, perspektivni razvoj in obširno govoril tudi o težavah, ki jih imamo zaradi nelikvidnosti. Samokritičen je bil v tistem delu poročila, ko je govoril o položaju obrata ter o delu sindikalnega odbora. Sestajali so se zelo pogosto, zaradi finančnih razmer pa niso mogli organizirati vseh planiranih izletov. Da bi omogočili izvedbo akcij ter nalog tudi s finančne strani, je bilo predlagano, naj bi sindikalnemu odboru kolektiv namenil sredstva iz gibljivega dela. Vendar bodo o tem vprašanju razpravljali še na sestanku delovnih skupin. Poročilo nadalje ugotavlja, da je bila v zadnjem času povečana aktivnost delavcev na različnih področjih športne dejavnosti.

V razpravi so največ govorili o vzdrževanju strojev ter o planskih nalogah za leto 1971. Opozorili so na dotrajan strojni park, s tega stališča pa je plan za leto 1971 tudi precej visok. Ko so analizirali izpolnitev plana v lanskem letu, so povedali, da je bilo precej težav zaradi pomanjkanja vložka, v precejšnji meri pa tudi zaradi neustreznega asortimenta — veliko drobnih dimenzij. Beseda je tekla tudi o fluktuaciji delavcev. Novo sprejeti delavci ostanejo v obratu le kratek čas nato pa je treba znova priučevati nove delavce. Da bi rešili problem fluktuacije, bo treba izboljšati sistem nagrajevanja. O proizvodni problematiki in drugih vprašanjih, ki zadevajo obrat, je na občnem zboru govoril obratovodja Berti Brun.

Član predsedstva tovarniškega odbora sindikata Železarne Zdravko Pogačnik je govoril o večjem medsebojnem sodelovanju z ostalimi družbenopolitičnimi or-

(Dalje na 8. strani)

Na predvečer fašističnega napada

Miha Klinar
Spomini iz NOB

1

Ob tridesetletnici odgona gorenjskih protifašističnih borcev v taborišče Medjurečje pri Ivanjici. Reportaža, napisana po podatkih bivših internirancev Lovra Albrehta, Franca Sirca, Jožeta Stražišarja, Lojza Vilmana in Tineta Noča.

Pusta vlažna pokrajina ob sotočju treh rek. Med njimi je največja Morava. Ostali dve reki se stekata vanjo in ob iztoku izgubita svoje ime. Morava ju sprejme vase in ju krsti s svojim imenom. Morava, širša in močnejša, teče naprej. Blatni so njeni bregovi in blatno je naselje, ki ga obliva. V deževnih naliivih — in dežja je tu več kakor dovolj — se vsa pokrajina spremeni v veliko blato, v katerem tonejo samotne in razstrešene kočje. Majhne so in revne kakor seljaki, ki v njih prebivajo.

V naselju, ki so ga po rekah kdo ve kdaj krstili za Medjurečje, se že stoletja ni ničesar spremenilo. Ljudje so živeli in umirali, odhajali na vojne in se nekateri vračali z njih, potem pa živeli življenje

kakor njihovi predniki. Blatni kolovoz je bil edina zveza s svetom in je vodil v veliki vijugi v Ivanjico, ki se je skrivala onkraj hriba in od koder se je odpirala pot v svet proti cestam in ozkotirni železnici, s katero so se prebivalci Medjurečja vozili, kadar so odhajali k vojakom. Toda vse to je bilo zopet daleč, ko so se vračali v naselje, ki je bilo vselej enako staro — vse do tistega poznovesnega dne leta 1940, ko se je blatno obrežje Morave spremenilo v gradbišče, na katerem so začeli delavci postavljati barake v veliko začudenje tamkajšnjih prebivalcev.

»Kaj neki vse to pomeni?« so vprašali drug drugega, a si niso znali odgovoriti, dokler niso vprašali orožnikov,

ki so se vselili v prvo zgrajeno barako, in ki niso bili iz teh krajev.

Orožnikov je bilo vedno več in kmalu so prebivalci ob Moravi vedeli, da gradijo barake ob Moravi za neke nevarne »razbojnike«, ki jih bodo kmalu pripeljali sem.

»Razbojniki pridejo,« so govorili.

Medjurečje so daleč. Prebivalci so si dogodke, ki so prihajali do njih, tolmačili po svoje. Sovražili so »Švabe«, zaradi katerih so pred dobrima dvema desetletjema doživeli toliko gorja. Zato so mislili, da »Švabe« sovraži tudi oblast. Niti slutili niso, da se ta oblast »Švabom« vedno bolj približuje in da bi v Jugoslaviji rada vzpostavila podoben red, kakor sta ga vzpostavila v Italiji Mussolini in v Nemčiji Hitler. Niso vedeli, da Cvetković — Mačkova vlada pripravlja pristop Jugoslavije k Trojnemu paktu, da si niso znali odgovoriti, dokler niso vprašali orožnikov,

da namerava uvesti v Jugoslaviji popoln fašizem in da prav zaradi teh ciljev nastajajo to jesen barake ob Moravi za »razbojnike«, za katere misli vlada, da bi jo pri teh ciljih ovirali, sejali med ljudstvo nevoljo in nepokorščino in ga še naprej pozivali na boj proti fašizmu kakor že od leta 1936 sem, zlasti pa od leta 1938 dalje, ko so se meje nacistične Nemčije na severozahodu strnile z jugoslovanskimi mejami.

Cvetković—Mačkova vlada ni bila slepa, da bi ne videla, kdo je steber protifašističnega gibanja v Jugoslaviji. Prosto voljci, ki so konec leta 1936 odhajali v Španijo, kjer je julija istega leta sprožil general Franco ob podpori Mussolinija in Hitlerja državljansko vojno proti napredni republikanski vladi, so jugoslovanske oblasti opozorili, da stranka, ki so jo od leta 1920 dalje zatirali vsi jugoslovanski režimi, ni mrtva, marveč da je na delu in da je vedno močnejša. O njenem naraščajočem vplivu na delavstvo so že pred tem opozarjale številne stavke od trboveljske leta 1933 preko jeseniške leta 1935 vse do velike tekstilne stavke leta 1936, ki so jo sprožili kranjski delavci in delavke. Veliko stavkovno gibanje, ki je v letih 1933—1936 zajelo skoro vsa podjetja v Sloveniji in v drugih industrijskih središčih

države, je vedno bolj preraslo v značaj mezdne gibanja in postalo pravo politično gibanje za vzpostavitev akcijske enotnosti delavstva in enotne politične akcije delovnih množic ne glede na strankarsko pripadnost. Nekdanjim oblastnikom ni bilo težko uganiti, da je pobudnik tega gibanja Komunistična partija Jugoslavije.

Gibanje za akcijsko enotnost delavstva in ljudsko-frontsko gibanje za politično akcijsko enotnost delovnega ljudstva je poleg boja za izboljšanje gnotnega položaja delovnega ljudstva že od vsega začetka imelo jasen in določen protifašistični značaj. Tako je bil na primer med ustanovnimi sklepi Medstrokovnega akcijskega odbora na Jesenicah (ustanovljen je bil na pobudo komunistov kmalu po generalni stavki jeseniškega delavstva julija 1935 in je v svojih vrstah združeval delavstvo socialistične SMRJ, narodne NSZ in krščansko-socialne JSZ) kot prvi in najpomembnejši sklep: boj proti fašizaciji strokovnih organizacij. V vrstah narodno in krščansko organiziranega de-

lavstva se le že fašistični pri NSZ-istiških socialistih JRZ-je (n. klerikalni SI Korošče po JRZ), var niti drugo, ljavitela vrstah (kakor SI razkolnjan jeseniške pr ločila JRZ podružje. Z nega skratki stopajon i kakor tle front«.

Akcije en je rodni sko enot stva, k j pri obki (Koroš Be sta do tak nega zna medtem je sti deloga ski sooc na Jesen petnajst g govalecan na drzpbz leta 193

3

Kamenčki
iz
mozaika

Lučka Rozman

Z
D
A

BLOOMINGTON

Bloomington leži 49 milj južno od Indianapolisa in je predvsem univerzitetno mesto. Kljub majhnemu številu stalnih prebivalcev zaseda sorazmerno veliko površino, to pa iz dveh razlogov: vsako šolsko leto se število njegovih prebivalcev dvigne s 6000 na 36000 in ker ni občutne stiske za prostor, puščajo urbanisti okrog vsake zgradbe ali športnega objekta še dovolj prostora za zelene površine, parkirne prostore, spre-

hajalne poti, otroška igrišča ipd. Zato so tudi vse glavne ulice široke in pregledne, kljub parkiranim avtomobilom ob straneh. Povsod je veliko zelenja, okrasnega drevja, grmičevja z živobarvnimi plodovi in negovanih zelenic, dosti manj ali skoraj nič pa se ukvarjajo z gojenjem cvetja ali z zelenjavnimi vrtovi. Rož ni videti niti po oknih stanovanj in celo ne na pokopališču, ki se mi je zdelo podobno muslimanskemu, saj stojijo po negovani travi samo spominski kamni z na-

pisih, nikjer pa ni gomil, cvetja in sveč.

Zgradbe v tem okolju lahko razdelimo v tri tipe. Najstarejše, nizke in skoraj vse še lesene, stojijo v središču mesta, tako imenovanem »down town« in ko pogledaš po taki ulici, nehoti pričakuješ, da bo zdaj, zdaj stopil iz kakšnega vogala revolveraš in začel eno od bitk, ki jih toliko vidimo v ameriških filmih. Druga vrsta stavb je v uni-verzitetnem delu mesta, to so velike, moderne zgradbe, tretja pa so privatne stanovanjske hiše v predmestjih. Posebno te se razlikujejo od svojih vrstnic pri nas, na pogled so sicer manj trdne, manj masivne od naših, se pa zato odlikujejo po ljubkosti in izrednem udobju.

Gostota prometa je večja kot pri nas, saj ima skoraj vsaka družina avto, ki ga uporabljajo tudi za najmanjše opravke. Nisem pa opazila, da bi za svoje jeklene konjičke lastniki tudi kaj dosti skrbeli. Večina nima niti garaž in ob pločnikih je videti parkiran marsikateri avto, ki ga je že močno načelaroja. Zaradi sorazmerja med ceno avtomobila in poprečno mesečno plačo jim pač ne kaže izgubljati časa z vzdrževanjem avtomobila, prosti čas raje porabijo drugače, avto pa zamenjajo, ko odsluži.

Zaradi velikega prometa posvečajo posebno pozornost varnosti otrok. Na določeno razdaljo so povprek čez cestišča položeni asfaltni grebeni,

zaradi česar morajo šoferji počasneje voziti, ob cestah so velike table, ki opozarjajo na prisotnost otrok, v bližini šol pa so ob koncu pouka na križiščih prometniki, ki pričakajo otroke in jim pomagajo varno prečkati cesto.

Kot vsa mesta ima tudi Bloomington svoje trgovsko središče, ki ga sestavlja kvadrat štirih glavnih ulic okrog mestnega sodišča. Tam se vrsti trgovina za trgovino; večina ima organizirano prodajo po principu samopostrežbe. Ker pa se stanovanjski predeli, posebno novejši in bogatejši, raztezajo v več smeri daleč v predmestje, so ob robu mesta še nakupovalni centri, kjer v par trgovinah kupiš vse od kreme za britje do papige v kletki. Trgovine so dobro založene, čeprav marsikatero blago ni po evropskem okusu. Samopostrežbe z živili imajo veliko hrane že na pol ali docela pripravljene, treba jo je samo pogreti. Kuhanje ameriškim gospodinjam res ne vzame veliko časa, saj se prehrambena industrija trudi, da bi bil do pakiranja v konzerve ali zmrzovanja že pretežni del dela opravljen. Seveda so na razpolago tudi vsa sveža živila po ustrezno nižjih cenah kot gotova.

In še ena stvar se mi je zdela drugačna kot pri nas. Panorama naših krajev se obvezno dviga ob zvoniku vsaj ene cerkve, medtem ko je v ameriških krajih cerkva raznih veroizpovedi zelo veliko, a niso nič višje od navadnih

Univerzitetna knjižnica z več kot 10.000 tisk.

hiš in tudi podobne so jim. Marsikje šele napis pove, da je tam cerkev. Zvoniki so nizki ali jih sploh ni, zato pa so melodije, ki se slišijo iz nekaterih, toliko lepše. V cerkvi študentskega kampusa npr. vsako uro igra melodije gojenec glasbene akademije in jih je pravi užitek poslušati.

INDIANA UNIVERSITY

Velik vpliv na življenje Bloomingtona ima tamkajšnja univerza. Ustanovili so jo ameriški priseljenci leta 1820 z željo, da v duhu demokracije omogočijo mladim ljudem doseči visoko izobrazbo. Tekom let se je večkrat zamenjalo ime te ustanove in njeni voditelji, dokler ni bila leta 1852 Indiana University (v nadaljnjem tekstu kar IU) proglašena za državno univerzo. Medtem ko se je na začetku pouk omejeval na

klasičen red no, latin pa so leje darstva sp deh sakti pripom d preusma a kadrov ra znanost na mingto u je prva Da rati svo pot obvezni i vanjem zultat e a večjih n študent k žavi, vter študira 00- več kot ajs kultura az pod IU de kampus kj že nekaj p tete.

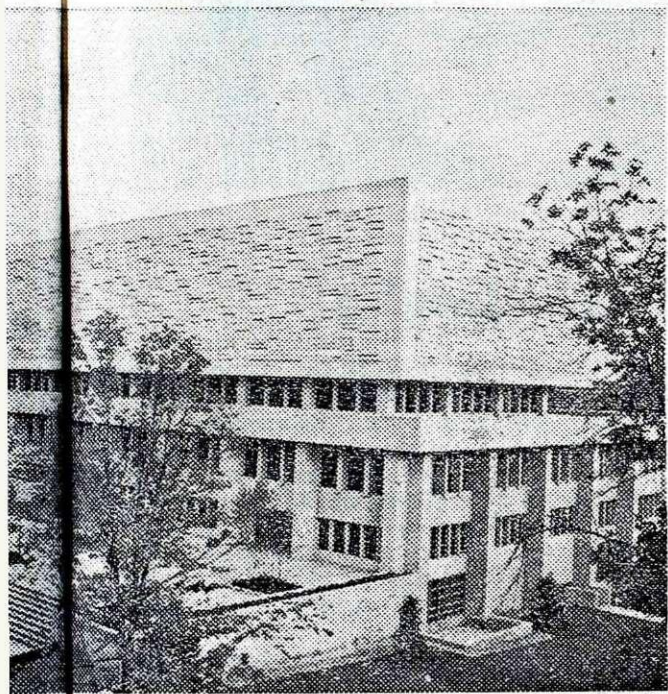
Sistem tud univer u je. Tak tu

stva se namreč pojavi-
že fašistične struje in sicer
NSZ-otičevci, pri krščan-
h socialistih pa provladni
Z-ejei (nekdanji pristaši
rikal SLS, ki se je na
rošče pobudo pridružila
Z), vendar se niso niti prvi
i drug mogli močneje uve-
viti v delavskih vrstah. V
stah ženskega delavstva
akor SLS) je prišlo do
kola, kar je bila (govorim o
eniški primeru) se je iz-
ila iz JRZ in ustanovila
družbo ZZZ, filialo vlad-
ga sindkata JUGORAS, za-
pajajo podobna načela
kor Hitlerjeva »Arbeits-
nt«.

akcijske enotnosti delavstva
rodila tudi politično akcij-
o enotnost delovnega ljud-
a, kije je manifestirala
občinskih volitvah 1936
oroški Bela in Javornik
dobitakrat komunistič-
ga župa Vencija Perka,
dtemo je kandidat na li-
delovnega ljudstva krščan-
sodec Aleš Stanovnik
Jesenski izgubil komaj s
najstji glasovi za zma-
valcen kandidat JRZ in
državoborskih volitvah
a 1936

Leti 1938. in 1939. sta že bolj
okrepili široko protifašistič-
no gibanje in odpor proti
profašistični politiki vlade
JRZ. V demonstracijah ob
Hitlerjevi zasedbi Avstrije in
množične demonstracije v ča-
su češkoslovaške krize in
Münchena, nemške okupacije
Sudetov in marca 1939 celot-
ne Češke so oblastniki spo-
znali naraščajočo moč proti-
fašističnega gibanja in se
zabili, da bi jih to gibanje
oviralo pri njihovem cilju po-
polne naslonitve njihove
zunanje politike na nacistično
Nemčijo in fašistično Italijo
in pri fašizaciji Jugoslavije,
njihovem cilju na področju
notranje politike. Da bi za-
vrli naraščajoče protifašistič-
no razpoloženje ljudstva, so
poosttrili svoj boj proti ko-
munistom. Ukinjali so zakoni-
to izvoljene občinske odbore
v občinah, kjer je zmogala
lista delovnega ljudstva, med
njimi tudi občinski odbor na
Koroški Beli, župana — ko-
munista Vencija Perka (or-
ganizatorja julijske stavke
1935 na Jesenicah in pobud-
nika za ustanovitev Medstro-
kovnega akcijskega odbora)
in ga internirali v Bileče.

0.000 iskovalci dnevno

sične predmete — gršči-
latino in matematiko,
so kije zahteve gospo-
rstva specializiranih lju-
i s aktivnim znanjem
pomoč, da se je univerza
usmerila v vzgojo takih
dov, razvoj sodobnih
mosti načelno za bloo-
ngtona univerzo je, da
prva DA začela financi-
i svoje potrebe z lastnimi
vezniki in ne s poveče-
njem stroškov. Danes je re-
tat teden izmed naj-
jih najučinkovitejših
dentov kampusov v dr-
ri, v katerem prebiva in
dira 400 mladih ljudi na
kotajset različnih fa-
latah, razen tega spada
i 10 devet regionalnih
mpusov, kjer imajo sede-
neke posamezne fakul-
e.

istena študija se lahko od-
iverza univerze razliku-
Tako tudi bloomington-

ski drugačen od ljubljanske-
ga. Na večini tukajšnjih fa-
kultet študirajo najprej štiri
leta.

Na tej stopnji so npr. v
Business School osnovni
predmeti: finance, raziskova-
nje tržišča, organizacija pro-
izvodnje in simulacija pod-
jetja. Poleg tega poslušajo
študentje še predavanja iz
računovodstva in drugih
specializiranih predmetov.
Nato se lahko vpišejo naprej
na dveletno stopnjo, ki prib-
ližno ustreza našemu podi-
plomskemu študiju, ali kan-
didirajo za doktorje, kar pa
traja več kot dve leti. Točen
rok je težko določiti, ker tu
študent že na začetku izbere
glavno skupino predmetov in
še dve stranski, kot tudi pro-
fesorja — mentorja za vsa-
ko, ki mu potem svetuje in
je tudi v končni komisiji za
magistrsko diplomu ali dok-
torsko disertacijo.

— Smrt fašizmu! — je pozdravil dolgin naglas in
odločno.

— Svoboda narodu! — sem odgovoril, vesel, da
spet vidim partizane. — Sem že mislil, da nikogar
več ne bo.

Sosed pa:

— Najbolje bo, da ju pripeljem k tebi, sem si
mislil. Pošto imata.

Dolgin si je pomaknil usnjeno torbo, ki mu je
visela ob boku, naprej, jo dolgo, nekam premišljeno
odpenjal, vzel iz nje šop plavih kuvert in mi jih
pomolil.

— Na TV 15 ni nobeden več živ. Izdani so bili,
z barako vred so jih pokončali Nemci. Zato sva
prišla midva s TV 6, mi bomo vzdrževali zvezo,
dokler ne bo spet vzpostavljen TV 15.

Pogled mi je zdrknil po naslovu na vrhnji ku-
verti.

OK KPS

tov. Sergej

preko TV 3

Za Sergeja, za sekretarja, sem pomislil. S črni-
lom, kot ponavadi. Prek TV 3. Ampak kje sta zdaj
TV 3 in Sergej!

— Pošta je nujna, odred mora v zaščito bolnici,
ki se umika, — je kurir pripomnil.

S počasno roko sem prevzel pošto, pri teh rečeh
sem si zmeraj dal čas za premislek.

Sedeta naj, sem ju povabil v izbo. Prvi je zlezel
za mizo v kotu dolgin, njemu nasproti se je spravlil
plečati fant, medtem ko je ostal Merkovec med
vrati.

— Pa lahko noč! Če bo kaj novega, že še prite-
čem, — je rekel, ker je njegova hiša prva ob kolo-
vozu, ko se vzpne strmo iz doline v rob. Od tam
se lepo vidi daleč naokrog, po globači dol do ceste
in na obe strani reke, na brod pod vasjo, na most
in naravnost med hiše v trgu. Zato se je domačije
tudi oprijelo ime Merkovec, menda že v turških
časih...

CVETKO ZAGORSKI

2

V PRECEPU

Ne, Merkovec ni nič kriv. Resda boječ, kako ne,
ko ima vso hišo živo drobiža, ampak noč in dan je
bil na oprezu in če je le kaj mignilo v dolini, je že
dal pošto, kot njegov praded za časa Turkov. Ne,
Merkovec je nedolžen. Saj potem, ko jima je Malka
postavila na mizo mleka, sem stopil nalašč k njemu
domov, da ga izprašam. Prišla sta z vrha, sem čez
gmajno, je povedal, ne iz doline. Hotela sta vedeti,
kje da sta, v kateri vasi in če je kaj Nemcev tod
okoli. Še bolj kot za Nemce sta se zanimala za
strgance. Merkovec še ni slišal zanje, v naših krajih
se še gotovo niso pojavljali, zato sta mu razložila,
da so to v berače ali v partizane preoblečeni gesta-
povci. Ko so se dobršen čas tako pogovarjali, jima
je Merkovec prinesel na mizo tolkavca. In ko sta
omenila, da imata pošto, ju je peljal k meni...
Pri meni nista bila tako zgovorna. Ko sta opravila
svoje, oddala pošto, pa se jima mudi spet nazaj.
Pobrala sta se, medtem ko sem bil jaz še pri Mer-
kovcu. Ni se mi zdelo niti tako čudno.

— Proti vrhu sta šla, čez senožet v gmajno, —
je povedala Malka.

— Sta kaj povedala? — sem bil radoveden.

— Kje so Nemci in koliko jih je, pa o partizanih,
če jih je kaj dosti dala vas.

V mislih sem jima želel srečno pot čez rob nad
vasjo, ko se nagne svet na ono stran, v širne go-
zdove, kamor sta bila namenjena. Medtem se je
znočilo, zvezdno nebo je napovedovalo ledene
rože.

— O strgancih ste že slišali kdaj? — se je do-
mislila Malka, ko se je vrnila od molče. — Mam
sta kar prestrašila z njimi. Naj ne zaupamo nikomur,
če ga ne poznamo, sta rekla. Preoblečeni gestapovci
da hodijo okrog in preskušajo ljudi. Gorje, kdor
jim nasede!

Nič nisem rekel. Strgancev doslej še nisem videl.
Lahko mi pa ni bilo pri duši. Slutil sem, da bo pred
koncem še hudo. Do te ofenzive je bilo še vse čisto,
rdeče je bilo rdeče, belo — belo. Kadar je bilo

najhuje, smo se umaknili s kakšno četo na druge
področje ali sami zbežali v vrh Grohata. Potem smo
se vrnili, spet orali, sejali... Pa če smo pol dali
partizanom, je za nas še zmeraj ostalo, da nismo
bili lačni.

Kar sem rekel, je držalo. Rdeče je bilo rdeče in
belo — belo. Ivana sem sam poslal v hosto. Bolje
tu, sem sodil, ko na fronto kam daleč, saj če mu
je namenjena krogla, naj ga zadene blizu doma. Za
Ivanom Hanica — rajši za bolničarko k partizanom,
kot na delo kam daleč v Nemčijo... Lona je samo
pisnila, ko smo zvedeli, da je Ivan padel. Upadla je,
koža na licih ji je postala tenka in bela. To ne bo
dobro, sem si rekel, a ko je začutila vnovič otroka
v sebi, Joška, se je spet zravnila, novo življenje je
prihajalo vanjo, kot zmeraj, kadar je bilo kaj na
poti...

***

Misli so bile ko prebliski, v trenutku se jih je
napletel cel klopčič. Kako kratko je življenje! V
nekaj minutah vsega premisliš, kadar prideš v takie
precep. Strnjeno v nekaj bistvenih dogodkov ti stopi
pred oči vse lepo in vzvišeno, pa vse ponižujoče in
žalostno, najbolj pa vse tisto na čemer visi, zaradi
česar bi še hotel živeti in vse prenesti.

Pri dveh dekletih, so pravili hiši, dokler je bila
doma še Hanca.

Pri dveh dekletih! Marsikaka domačija je ime'a
po dve dekleti, po troje in tudi po pet deklet, pa se
je ni oprijelo ime po njih. Obdržala so prejšnja
domača imena — pri Merkavcu, na Lazah, pri Val-
petiču... Ali pa so se jih oprijela nova, partizanska:
pri Mamici, pri Starem...

Vsi so vedeli, oče in mati, partizani in tudi sami
dekleti, da nista znamenje hiše le zato, ker sta
kurirki, obveščevalki in po potrebi tudi bolničarki,
skratka vse, kar je prinesla potreba časa. Bili sta
tudi dekleti, da kaj! Devetnajst in osemnaest let.
Zdravje veselje in toploto si čutil v njuni bližini.
Partizani so se smukali okoli njiju, pa ni prišlo
nikomur na misel, da bi poskusil dobiti kaj več
kot prijazen pogled iz rjavih in modrih oči, širok
nasmeh, kolikor so dale ustnice, rožnate in nežne
ko češnje, pa kruh in mleko iz njunih belih, širokih
dlani.

Pri dveh dekletih — dokler ni odšla Hanica za
bolničarko. Takrat je hodil tam okrog brkat hrust,
doktor Črt. Videl je, s kakšno potrpežljivostjo, než-
nostjo in spretnostjo obvezuje ranjencu nogo in ji
rekel:

— Bi šla z mano? Bolnišnico ustanavljam, bolni-
čark potrebujem...

Prej ni mislila na to — zdaj pa, ko da je odkrila
svoje poslanstvo.

Ostala je samo Malka. Poslej so pravili hiši: Na
javki, ker so se tu, v prvi hiši pod bregom, sestajali
kurirji dveh postaj, ene tokraj, druge onkraj
reke...

***

Kje so že Malka in Lona z Jožkom?

Nobenega strela več, nobenega hrupa. Daleč je
že kolona z ranjenci, daleč njegovi, onkraj Janškega
vrha, ki se vzvišeno razgleduje po Dolenjskem gri-
čevju, dokler mu ne zapro razgleda motne daljave.
Tam ni Nemcev, ni ofenzive, tam je svoboda... nič
nejasnega, nič takega, česar ne bi mogel človek
opredeliti.

Malka, Lona in Joško so na varnem, si je ponav-
ljal in bilo mu je lažje. Le matere ni več. Osemde-
setletna starka vsa bela v glavo, naglušna in pol-
slepa, je ostala v hiši kot mrtva straža. Lahko bi še
živela kakšne mesece ali celo leta, čeprav se je zad-
njo zimo še komaj vlekla do hleva. Poleti je pri-
hajala še na njivo, plela, od jeseni pa jo je prikle-
pala postelja, vleklo jo je k zemlji. A že prej, kadar
so bežali, ni marala z njimi. Bilo je kot dogovorje-
no: mati so ostajali doma, naj se zgodi karkoli,
čeprav pridejo najbolj podivjani esesovci, tisti z
vzhodne fronte, morivci otrok in stark. Odločila se
je bila, da s svojo starostjo, s svojimi belimi lasmi
in tresočimi prsti varuje domačijo — ali pa z njo
zgori...

3.

Potem mi je spet zapihalo okrog nog in spet sem
potegnil glavo iz soda.

Spet je bil Merkovec.

— Kaj še ni strganca, — je hitel preplašeno. —
Vdrl bi, če mu ne bi odpri. Za partizani sprašuje.
Ne vem, pa ne vem, sem mu zatrjeval, on pa vame,
ko da mi hoče z jezika strgati, češ saj to je parti-
zanska vas, saj tu blizu nekje mora biti javka...
Pravi, da je kurir s TV 6, da sta bila dva in da so
ju Nemci gonili. Za tovariša ne ve, kje je, on je
vedel za javko v vasi...

Sklenil sem, da ne odprem nikomur. Dokler ne
pride kak znan partizan, nočem s tem nobenega
opravka več.

Sindikalni občni zbori

(Nadalj. s 5. str.)

organizacijam in samoupravnimi organi v tovarni. Govoril je tudi o vlogi in stanju združenega podjetja Slovenske železarn in dejal, da smo z združitvijo treh slovenskih železarn med drugim dosegli tudi to, da je glas

slovenskih železarjev močnejši kot je bil.

Ob koncu občnega zbora je tovariš Stane Rev posredoval še osnutek programa za prihodnjo mandatno dobo, nato pa so izvolili nov sindikalni odbor, ki šteje 9 članov in tri člane nadzornega odbora.

Gostinsko podjetje Železar

Sindikalni odbor GPŽ je za 9. januar sklical redni letni občni zbor, ki je bil v zgornjih prostorih Kazine. Razen članov sindikata se je občnega zbora udeležil tudi direktor podjetja Stane Pretnar, poleg njega pa še predsednik občinskega sindikalnega sveta Jesenice Stefan Rodi in član predsedstva TO OO sindikata Železarn Zdravko Pogačnik.

Poročilo o delu sindikalnega odbora je prebral predsednik Ivan Dakscoflet ter govoril o pripravah na II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije, o stabilizacijskih ukrepih, stabilizaciji ekonomike podjetja. Dejal je, da tudi kot potrošniki ne bi smeli dovoliti višjih cen, če tudi bi konjunktura tako pokazala. Poudaril je, da je treba dohodek najprej ustvariti in ga šele nato razdeliti. Med drugim je bilo predlagano, naj bi se njihova sindikalna organizacija direktno priključila občinskemu sindikalnemu svetu in se odcepila od sindikalne organizacije Železarn.

Razprava direktorja podjetja Staneta Pretnarja je bila obširna, mi pa smo se omejili na tisti del njegove razprave, ko je govoril o pripravi in razdeljevanju toplega obroka za kolektiv Železarn. V razpravi je povedal tudi to, da večina njihovih delavcev ni vzela resno na znanje reorganizacije, toda v lanskem februarju so se razmere bistveno spremenile. Pričele so se težave, vendar pa se je stanje pozneje izboljšalo, ko je DS Železarn sprejel sklep o pokritju izgube in ponovni uvedbi delitve toplega obroka. Probleme imajo še zaradi večjih stroškov vzdrževanja, dotrajanih objektov, zavzemal pa se je za obojestransko vljudno in tovariške odnose z Železarno. Omenjen je bil tudi odnos osebja do gostov, zlasti tistih, ki se ponovno vračajo v njihove gostinske lokale.

Predsednik občinskega sindikalnega sveta Stefan Rodi je govoril o samoupravljanju in pri tem opozoril na vlogo delovnih skupin, ki jih imajo v Železarni. Prednost takih skupin je tudi v tem, da je v samoupravljanje vključen širši krog delavcev. Opozoril je na naslednje smernice slovenskih sindikatov, ki so izražene v večji materialni rasti, dalje v tem, da je čimvečji krog delavcev vključen v samoupravne organe v podjetju in izven njega ter v večji socialni, sigurnosti delavcev. Za uveljavitev teh smernic imamo ustrezne pogoje. Kar zadeva nagrajevanje je tovariš Rodi menil, da

so osebni dohodki predvsem rezultat opravljanja dela.

V razpravi so sodelovale tudi delavke GPŽ, to je čistilke in kantinerke, ki so se zavzele za večjo strokovnost in za dobre odnose do dela. Opozorile so na slab odnos delavcev zaposlenih v Železarni do čistilk in njihovega dela in pri tem izrazile željo za večji red in čistočo tudi s strani delavcev Železarn. Odločno so zagovarjale stališče, da želijo ostati še naprej skupaj s kolektivom Železarn.

Zdravko Pogačnik, član predsedstva TO OO sindikata Železarn, je govoril o težavah, ki nastajajo glede njihovih uslug, s katerimi delavci zaposleni v Železarni niso vedno zadovoljni. Topli obrok so v tovarni uvedli na podlagi strokovnih analiz in pripomnil, da topli obrok ne bo ukinjen, ampak bo ob morebitni slabši kvaliteti, Železarna poskušala drugega ponudnika.

Predlog za odcepitev od sindikalne organizacije Železarn na občnem zboru ni bil sprejet. Predsednik sindikalnega odbora bo še naprej Ivan Dakscoflet.

Varnostna služba

V ponedeljek zvečer je bil v prostorih hotela Pošta na Jesenicah občni zbor sindikalnega odbora varnostne službe. Prisotni so bili še vodja varnostne službe tov. Jeršin in poveljnik poklicne gasilske in reševalne čete tov. Bahun.

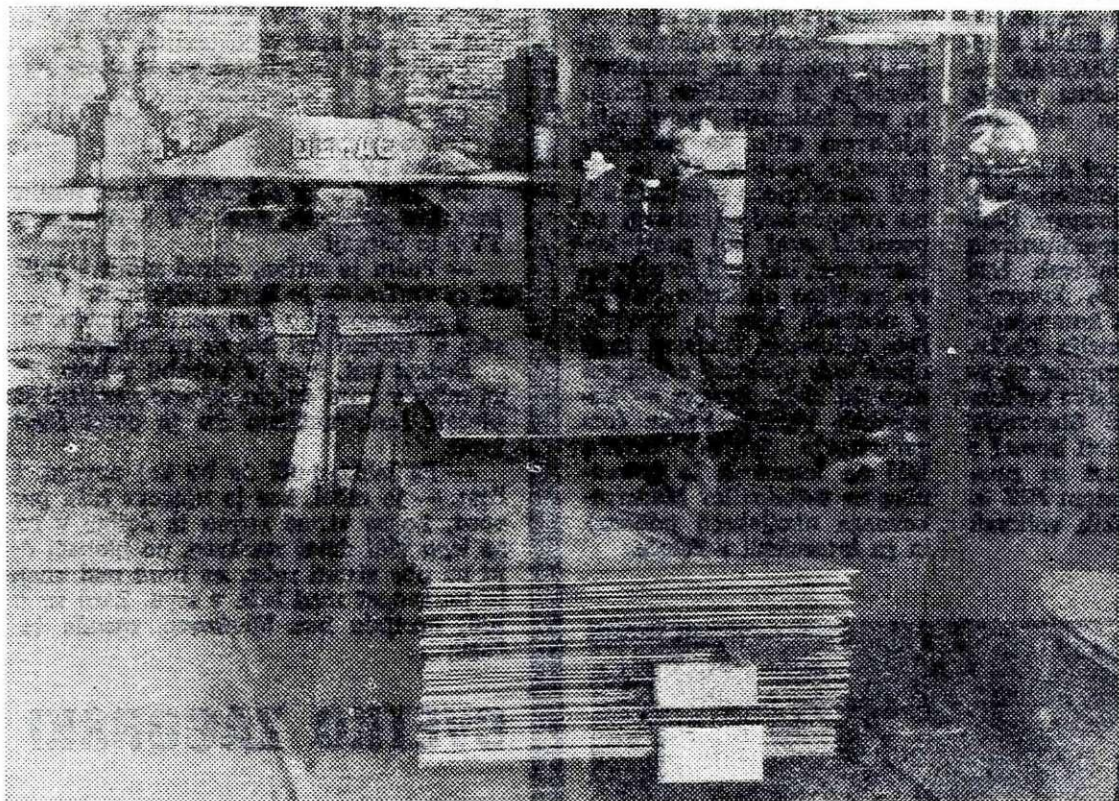
Predsednik sindikalnega odbora Alfonz Dornik je v svojem poročilu precej podrobno obravnaval stanje in perspektivni razvoj tovarne in ZPSŽ. Govoril je še o delu sindikalnega odbora ter o doseženih uspehih. Uspešno je bila izvedena tudi poprava ocene delovnih mest. Težave so v tem, ker kolektiv varnostne službe v precejšnji meri sestavljajo invalidi, nekateri izmed njih pa tudi bolujejo in tako nastajajo socialne težave. Pohvalil je TO OO sindikata Železarn, ki je z razumevanjem nudil socialno pomoč prizadetim. V razpravi so sodelovali tudi člani poklicne gasilske in reševalne čete, ki so med drugim

predlagali odcepitev od sindikalnega odbora varnostne službe. Obenem so predlagali naj bi se priključili k upravnim službam, ker tudi po organizacijski shemi spadajo h kadrovskemu sektorju. Bili so tudi predlogi naj bi gasilska služba v Železarni imela samostojni sindikalni odbor. O tej problematiki je spregovoril Zdravko Pogačnik, član predsedstva TO OO

sindikata Železarn in povedal, da je trenutno v podjetju ZPSŽ skupina strokovnjakov mednarodne organizacije (Norvežani), ki pripravljajo reorganizacijsko shemo ZPSŽ oziroma posameznih tovarn. Zato sindikalna organizacija ne namerava pred izvedbo nove organizacije podjetja spreminjati sedanje organizacijske sheme sindikalne organizacije v tovarni. Tudi ma-

terialno stanje se po njegovem mnenju ne bi moglo spremeniti, z morebitno odcepitvijo gasilcev. Že iz poročila predsednika je razvidno, da so prejeli pomoč od TO OO sindikata Železarn in zato gasilci niso bili prikrajšani.

Na občnem zboru so ponovno izvolili Alfonza Dornika za predsednika sindikalnega odbora varnostne službe.

Demag ravnalni stroj v bivši valjarni Javornik II.

Letna konferenca mladinske ...

(nadalj. s 4. str.)

poročila predsednikov družbene, ideološke in športne komisije ter kluba mladih novatorjev in samoupravljalcev. Iz poročil so bile še bolj razvidne posamezne pomanjkljivosti dela mladih Železarn, ob blagajniškem poročilu pa je bilo poudarjeno, da je zelo skromno finančno situacijo rešila obvezna članarina mladih v letu 1970, saj je znašala dobrih 16.000 dinarjev.

V razpravi, ki je sledila, ni bilo čutiti širšega obravnavanja problemov mladih železarjev, saj so vsi razpravljalci obravnavali predvsem ozke probleme posameznih delovnih skupin ali obratov, probleme, ki sodijo v razreševanje v obratih in drugih odgovornih skupinah. Zanimiva je bila le pobuda o ustanovitvi mladinskih aktivov v samskih domovih, kjer bi bilo treba marsikaj urediti. Na široko je o perspektivah Železarn govoril Tomaž Ertl in pozval mlade, da se z vso svojo iniciativo vključijo v razreševanje problemov in z odgovornim in vestnim delom zagotovijo sebi in vsemu delovnemu kolektivu boljšo prihodnost. Koncu je razdobljeno razpravo skušal povezati sekretar občinske konference ZM Zlato Vogrič z mislijo, da bo le ob načrtnem in z vsi

odgovornostjo prevzetim delom možno ustvariti povezanost vseh mladih v Železarni in ob poznavanju jasnih ciljev in s poslušom za želje in potrebe mladih doseči tudi uspehe. Na konferenci so še izvolili novo 25-člansko predsedstvo tovarniške konference ZM, tričlanski nadzorni odbor, 12 članov za novo občinsko konferenco ZM in ponovno za sekretarja tovarniške konference ZM Ernesta ZUPANA in za predsednika Mira IPAVCA.

Mladi v Železarni predstavljajo skoraj četrtino vseh zaposlenih v podjetju in kot enakopravni članom delovnega kolektiva bi za njih delo morali biti zagotovljeni boljši pogoji. Motilo je že dejstvo, da je bila letna konferenca odmaknjena iz železarskega okolja na Hrušico in da je bil oder ne samo tuje, temveč tudi do kraja mrzlo okolje. Morda je deloma tudi temu pripisati nekoliko hladno razpravo, čeprav se ni dalo uiti občutku, da je predsedstvo TK ZM vse premalo skrbno pripravilo tako pomemben del konference kot je prav razprava. Sami člani predsedstva bi morali odpreti bolj široko razpravo o vrsti načelnih problemov mladih v Železarni, ki so bili samo bežno ali nejasno, toda živo omenjeni v razpravah drugih. Ne dovolj skrbno pripravljenost

na konferenco je potrjeval tudi zaključek oziroma bolj nezaključek konference, saj ni nihče niti nakazal sklepov in pobud konference, niti predlagal, da bi jih posebna komisija kot zaključke konference naknadno zbrala. Ali teh sklepov in pobud res ni bilo, ali pa se je nanje samo pozabilo?

Premalo pripravljeno je bilo tudi poročilo volilne komisije, ki je izvolitev predsednika in sekretarja najavila samo z ugotovitvijo, da sta bila izvoljena z večino glasov, z ostalimi predlaganimi člani organov pa so se volilci strinjali in jih potrdili. Ne gre pri tem za piko-lovsko vztrajanje na kakršnih koli formalnih določilih, temveč preprosto zato, da je z resnostjo izvolitve poudarjena tudi resnost odgovornosti prevzetih funkcij izvoljenih članov novega mladinskega vodstva v Železarni. Če bo delo v naprej resno in odgovorno, potem so ti očitki odveč, če pa so že začetek premajhne resnosti in odgovornosti, potem naj o tem razmislijo izvoljeni člani sami in z njimi tudi vsi, ki želijo ne samo po službeni dolžnosti, temveč tudi v iskreni družbeni zavesti, da bi bilo delo mladih železarjev in njihovo dogovarjanje za uspehe ne samo mladih, temveč vseh nas, tudi poplačano s koristnimi dosežki.

Življenje ne more biti maškarada!

Ko smo na Jesenicah imela zadnje roditeljske sestanke v tem polletju, so starši med drugim zahtevali, naj skupno — pedagogi in starši doraščajoče mladine — podpremo delo ideološke komisije pri centralnem komiteju ZKS in republiške komisije za pregled filmov ter njeno prepoved filma »Maškarada«.

Ce bi iniciatorji ter ustvarjalci takih filmov prisostvovali tem pogovorom, bi verjetno vsaj enkrat v življenju trezno mislili, če že niso popolnoma otopeli. Naj navedem le nekaj izjav:

Martinar, delavec v Železarni, ki se vsak dan dobesedno topi ob martinovkah za borih sto tisočakov, s katerimi preživlja ženo in dva otroka, je spraševal, odkod denar za take nesmiselnosti? Železarji pa ne morejo dobiti svojega zasluženega denarja niti za najnujnejše, za surovine, da bi lahko nemoteno delali in si tako omogočili svoj eksistenčni minimum.

Neka mati, bolj obupana kot ogorčena, zatrjuje, da bo odslej posvetila vsako prsto minuto svojim doraščajočim otrokom, da bi jih tako odvrnila od te moralne kuge. Sprašuje, kje ima v taki družbi sploh še prostor mati z otrokom, kar je po njenem najlepši in edino človeka vreden zaključek vsakih erotičnih odnosov. Kako naj v skupinskem seksu sploh še kdo ve za očeta? In kje je tu mesto za družino ter družinsko

življenje, ki je za zdravo rast otroka nujno potrebno.

Naslednji se je zopet spotaknil ob izjavo v časopisu, češ da je to nova umetnost. In kaj je sploh umetnost? Če je to avtentičen prikaz resničnega življenja, potem naj ne kažejo samo blodenj degeneracije »smetane«, ki sama ne ve, kaj hoče in odkod jim nezasluzeni denar. Umetniki naj bi prikazovali tudi življenje preprostega človeka in njegove življenjske težave. Na primer, kako preprost delavec pomaga reševati svojo in družbeno stanovanjsko krizo s tem, da si sam leta in leta gradi skromen dom, ker za hitrejšo gradnjo nima denarja. Dobra filmska tematika bi bil tudi prikaz mladega človeka, kako se bori za svoj obstoj in kako večkrat propade zaradi takih ali drugačnih odnosov, čeprav bi rad delal. Takih primerov je dovolj v vsakodnevnem življenju. Ali kako dva mlada človeka, oba zaposlena, izmenično skrbita za svojo družino. Kako mladi očetje vodijo v šolo svoj naraščaj

in kako s svojim trdim delom vse žrtvujejo za napredek otrok.

Naslednik govornik se je zopet ustavil ob trditvi režiserja, da kritizirajo film, predno so ga videli. Prekipel je v ugotovitvi, da doslej od režiserja Hladnika še nič pametnega ni prišlo. Omenil je »Ples v dežju« in »Sončni krik«, ki sta prej sramota za slovensko filmsko kulturo, kot pa uspeh. Sprašuje se tudi, kdo so igralci? Ali so morda to tisti mladi ljudje, ki v življenju niso uspeli in so to njihovo življenjsko stisko izkoristili filmski producenti, ker so jim nudili trenutno možnost eksistence. Če je tako, potem to ni dosti manj kot prostitucija. Slike, objavljene v časopisu, se vse prej kot naravne. Igralci so namreč bolj podobni mumijam, kot pa ljudem. Obrazi so brezizrazni, kretnje kažejo potlačeni naravni sram, vse pa izgleda strašno neživljenjsko — v nekem transu. Nikjer ni bleška v očeh, prej strašna obtožba, kot pa prepričanje, da tudi mislijo tako kar demonstrirajo.

Padel je tudi predlog, naj bi občinske oblasti (v slučaju, da bi film le prodrl v javnost) prepovedale odkup za svoje področje.

Predvsem pa so bili starši mnenja, naj prosvetni delavci ostro nastopijo proti takim filmom in revijam, pa naj bodo domačega ali tujega izvora. Mnenja so, da njih tako nihče ne posluša, pa če imajo še tako prav. Upajo, da bodo vsaj vzgojitelji uspeli.

In kaj porečemo mi? Globoko smo šokirani in brez besed, da se kaj takega sploh dogaja. Zgražamo se, da se tak način izživljanja vsiljuje prek filma širokim množicam, brez ozira na njihovo družbeno in mentalno zrelost; za to ni dovolj ostre obtožilne besede. Ali bom res zamenjali poroke in prijetno čustveno družinsko življenje s posilstvi in skupinskim seksom? Tu se vendar rušijo temeljne družbeno-etične in moralne norme ter funkcije, stare že tisočletja in v taki ali drugačni obliki zastopane v vseh družbenih ter verskih skupnostih! Ali bi bila v takem primeru sploh še potrebna naša vzgojna dejavnost? Delali in govorili bi nekaj, kar postavlja življenje na glavo in bi se samo osmešili. Vemo in čutimo, da naše mišljenje ter mišljenje širokih množic nedojemljivo za naše moderne »umetnike«!

Starši doraščajoče mladine in prosvetni delavci

Javna radijska oddaja

V soboto, 23. januarja ob 20. uri vas vabimo na JAVNO RADIJSKO ODDAJO v delavski dom na Javorniku.

SPOZNAVAJMO SVET IN DOMOVINO
na temo: vse o Madžarski

V finalnem srečanju odgovarjata mladinski ekipi: Gornja Radgona in železarna Jesenice.

Kot gost oddaje bo nastopila pevka Majda Sepe, pel pa bo tudi domačin Franci Rebernik ob spremljavi ansambla Mojmira Sepeta.

Zaradi direktnega radijskega prenosa prosijo prireditelji, da obiskovalci pet minut pred začetkom zasedejo svoja mesta.

Vstopnice po 4,00 din dobite dve uri pred pričetkom v blagajni delavskega doma.

Skupščina občine o Železarni

V zvezi z nedavnim ukrepom ZŽTP Ljubljana, da ne bodo več dovažali surovin in goriv Železarni, če ta ne bo sproti plačevala prevoznih uslug, je bilo na Jesenicah več sestankov in razgovorov. V četrtek, 14. januarja je bila tudi 17. skupna seja obeh zborov Skupščine občine Jesenice, na kateri so v edini točki dnevnega reda razpravljali o položaju in razvoju železarne Jesenice.

Odbornikom, predstavnikom občinskih družbeno političnih organizacij in republiškim poslancem je inž. Ivo Arzenšek najprej govoril o poslovanju Železarne v preteklem letu, Mitja Medveščak o sedanjem težavnem položaju tovarne glede na nelikvidnost v jugoslovanskem gospodarstvu, mag. inž. Peter Kunc pa o perspektivah Železarne glede na dolgoročni razvojni program slovenskih železarn.

Tudi v razpravi so navzoči več govorili o splošnem položaju Železarne, obenem pa so obsodili tudi nedavni enostranski ukrep železničarjev. V razpravi je bilo tudi poudarjeno, da Železarna ni kriva za sedanje stanje, da bi bile težave še večje, če ne bi v podjetju že veliko storili za odpravljanje pomankljivosti, vsi pa so se strinjali s perspektivami, predvsem gradnje hladne valjarne in finalizacije proizvodnje. Po daljši živahni razpravi so potrdili naslednje sklepe:

1. Temeljna dolgoročna pogodba in splošna gospodarska situacija ne moreta opravičevati takega načina izterjave dolga Železarne do ZŽTP, zaradi česar bi železarna utrpela veliko škodo zaradi ustavljanja. Priznavamo, da je železarna Jesenice dolžna poravnati svoj dolg, toda ob splošni nelikvidnosti ni mogoče zahtevati od nje tekočega gotovinskega in čekovnega plačevanja. Za take obveze so potrebni namenski krediti, ki pa jih Železarna po redni poti ni mogla dobiti.

2. Nelikvidnost je posledica najrazličnejših faktorjev. Za Železarno pa so cene reprodukcijekega materiala v zadnjih letih bistveno vplivale na njeno likvidnost. Ob prenehanju veljavnosti začasnih

stabilizacijskih ukrepov in mer zato vnaprej opozarjamo, da je potrebno skrbno in selektivno sproščati cene v novih gospodarskih pogojih, da bi se izognili še večjim likvidnostnim težavam. Pri manjkaj obratnih sredstev je potrebno nadomestiti z dolgoročnimi krediti.

3. Ker Železarna izdobavlja slovenskim kupcem okrog 60 % svoje blagovne proizvodnje, bi bistveno izboljšala svojo likvidnost že ob rednem plačevanju teh kupcev. Dolgovanja Železarne do slovenskih dobaviteljev bi pa, in to predlagamo, pokrili z dopolnilnim obveznim klirin-dom v okviru Slovenije. Medsebojna poravnava dolgov na osnovi kliranga bi bila po naši presoji najuspešnejša 1. februarja, ali takoj po tem datumu, ko se sproščajo obvezni depoziti za uvoz, ki so posredno tudi v zadnjih mesecih poslabšali likvidnost Železarne.

4. Skupščina občine Jesenice soglaša z usmeritvijo razvojnega programa Železarne. Pri tem naj bi bili posebno poudarjeni napori v smeri večje predelave lastnega jekla na področju Belškega polja in Blejske Dobreve.

5. Osrednji investicijski projekt Železarne je hladna valjar, ki je bila predvidena kot II. faza že v dosedanji rekonstrukciji. Z realizacijo tega projekta naj bi postala Železarna zaokrožena in specializirana delovna organizacija za proizvodnjo vlečene žice in plemenite hladno valjane pločevine ter trakov.

Skupščina občine Jesenice soglaša in podpira prizadevanja za pridobitev inozemskega kredita in vseh ustreznih in potrebnih garancij naših bank za hladno valjarno.

Proračun občine v l. 1970

Lanskoletni proračun občine Jesenice je bil izpolnjen s 103,04 %. To pomeni, da je bilo za 3,04 % več dohodka od predvidenih. Več denarja se je zbralo pri prispevkih od osebnih dohodkov zaposlenih, z doslednejšo davčno politiko pa tudi v postavki davkov ter taks. To pa so tudi glavni viri dohodkov proračuna občine. Velik izpad, kar za okroglo 25 %, je bil pri prispevku za uporabo mestnega zemljišča, kar bi bilo treba v bodoče dosledneje plačevati, saj se zbrana sredstva uporabljajo namensko za komunalna dela in urejenost. V podrobnosti je končni pregled proračuna občine naslednji:

	plan	realizacija	%
prispevki	5,476.500	5,994.265	109,45
davki	4,509.400	4,835.541	107,28
takse	3,925.300	4,568.575	116,39
prisp. za mestno zemljišče	2,600.000	1,934.837	74,42
razni drugi dohodki	335.880	27.128	8,08
prenesena sredstva	20.120	20.120	100,00
skupaj	16,867.200	17,380.466	103,04

Izdatki proračuna so bili ob taki realizaciji dohodkov izpolnjeni v mejah postavljenega plana. Vzoredno z dohodki proračuna se po posebnem odstavku od prispevkov in davkov zbirajo sredstva temeljne izobraževalne skupnosti. Tudi pri sredstvih za prosvetno dejavnost so bili dohodki ob koncu leta višji od predvidevanj. Od planiranih 9,162.000 din se je zbralo 9,846.211 din, kar v odstotku pomeni 107,47.

Glede na lanskoletno realizacijo proračuna občine bo izdela tudi proračun za letošnje leto.

T. L.

Filmska vzgoja

Sposobnost in hotenje filmskega ustvarjalca

VI.

Tako kot za oblikovanje literarne umetnine ni dovolj le obvladane knjižnega jezika, ampak so pisatelju potrebne tudi druge kvalitete, tako tudi ni dovolj, da filmski ustvarjalec spretno obvlada samo filmski jezik, čeprav brez večjega uporabljanja posebnosti filmskega jezika tudi ni moč ustvariti dobrega filma. Zato smo že v našem petem nadaljevanju poudarili, da pri presoji vsakega filma izhajamo iz dveh najbolj oprijemljivih in pravičnih elementov: sposobnost in hotenje filmskega ustvarjalca. Sposobnost ustvarjalca pomeni, koliko le-ta obvlada filmsko obrt, kar je prav gotovo pogoj, kako rešuje vprašanje oblike, forme filma. Režiserjevo hotenje in njegove ustvarjalne težnje pa se direktno povezujejo z vsebinskimi, idejnimi, etičnimi in estetskimi elementi filma.

Gledalec zelo rad presoja film samo po oblikovni strani, ki ga večkrat tako očara, da pozabi na vsebino. Kljub temu pa, kakor smo rekli že v zadnjem nadaljevanju, ne moremo samo vsebine ali oblike filma izbrati za izključna kriterija za ocenjevanje filmov, ampak le v povezanosti s sposobnostmi in hotenji filmskega režiserja. Zato nam je toliko bolj razumljivo, da šele v filmu, ki je oblikovan čimbolj popolno, v katerem je režiser pokazal maksimalne sposobnosti obvladanja filmskega jezika, lahko filmska slika pritegne interes tudi na vsebino, ideje, na etične elemente itd., to je na vse tiste kvalitete, ki film uvrščajo med dobre filme, med umetnine. Seveda pa lahko tudi režiser, ki spretno obvlada in dobro pozna filmsko obrt, brez hotenja in ustvarjalne težnje, sicer ustvari oblikovno dober film, ki pa je v pogledu vsebine, idejnosti, etičnih in estetskih elementov brez vrednosti.

Na osnovi sedanjega razmišljanja nam torej ne bo težko uvrstiti med **ponesrečene slabe filme** vse tiste filme, v katerih ne bomo zasledili niti režiserjeve sposobnosti (obvladane elementov filmskega jezika), niti režiserjevega hotenja, ustvariti vsebinsko, idejno, etično itd. vreden film. To so predvsem filmi s šablonsko sestavljeno zgodbo, grajeni po istih klišejih, ki jim je edini cilj zaslužek. Taki filmi prihajajo iz rok tako začetnikov na tem področju, kot režiserjev, ki pač morajo ustvarjati take filme, kot jih naročajo delodajalci, ki jim je film samo sredstvo za zaslužek in ker so se tudi sami režiserji zaradi zaslužka odpovedali lastnemu hotenju.

Najpogostejše pa se na naših filmskih platnih srečujemo z **uspešnimi slabimi filmi**, ki jih mnogo težje spoznavamo kot ponesrečeno slabe filme, v katerih ni niti znanja, niti hotenja režiserja. Taki filmi so navadno mojstrsko izoblikovani in za svojim brezhibnim obrtništvom tudi mojstrsko zakrivajo psihološko, idejno in etično problematiko, spodrslije in največkrat izmišljene in do kraja lažnive vsebine. Taki filmi gledalca zaradi izredne oblikovnosti zelo radi zavedejo in se zelo radi navdušujemo nad njimi. Pri takih filmih imamo torej opravka z izredno sposobnimi režiserji, ki pa so brez umetniškega navdiha in ustvarjalnega hotenja, ali pa ga zaradi naročnikovih konceptov ne smejo pokazati. Uspešni slabi filmi nas največkrat očarajo z izredno razgibano filmsko kamero, spretno montažo, bogastvom barv in zvokov ter imenitno glasbo, medtem ko so vsebinsko, idejno, kot pravimo prazni. V to kategorijo bi lahko uvrstili mnoge ameriške westernne ali kavbojske, seveda poleg množice drugih. V izrednem filmskem jeziku nam govorijo o poštenju, prijateljstvu, plemenitosti in ljubezni ob streljanju, jezdenju in preganjanju. Filmski junaki, ki so zelo skrbno izbrani, nas osvojijo in bi gledalec skoraj verjel v resničnost filmske zgodbe. Ob oblikovni popolnosti filma namreč zelo radi pozabimo na idejne, etične in moralne komponente. V takih filmih se srečujemo z vrsto umorov, ki ostanejo nekažnovani, da ne govorimo o zakonitosti, ki jo navadno deli en sam človek — o takih etičnih vprašanjih taki filmi običajno molčijo. Neredko taki filmi kažejo tudi skrajno sociološko negativen odnos do rdečega človeka, pretirano poudarjajo pravice osvajalcev itd. Jasno je, da tako kot imamo tudi dobre (vsebinsko) westernne, tako v to kategorijo sodijo tudi druge filmske zvrsti in smo primer vzeli samo slučajno, ker je zelo veliko zanimanje za westernne.

Ob razmišljanju o uspešnih slabih filmih pa moramo omeniti tako imenovani **filmski kič**, ki ga ravno v tovrstnih filmih največkrat srečujemo. Tega je dovolj tudi na drugih področjih umetnosti in ga srečujemo na vsakem koraku. V filmski proizvodnji navadno kič nastaja preračunano, filmarji računajo namreč na neizoblikovani gledalčev okus za pristno umetnost in da s svojimi solzavimi, ponarejenimi vsebinami privabijo v kinodvorane čimveč gledalcev. Filmski kič pa je zelo nevaren predvsem zato, ker največkrat gledalca spelje v popolnoma zgrešene odnose do filma.

(Nadaljevanje)

Kako zagotoviti prihodnost pevskega zbora Jesenice?

Pretekli četrtek je bil v delavskem domu Albina in Julke Pibernik na Javorniku prvi redni letni občni zbor pevskega društva Jesenice. Udeležilo se ga je okrog 50 aktivnih članov zbora in predstavniki pihalnega orkestra jeseniških železarjev, pevskega zbora Jeklar, Miha Cenc — predsednik temeljne izobraževalne skupnosti, zastopnik krajevne skupnosti Podmežaklja in DPD Svoboda iz Žirovnice in Javornika.

Zbranim pevcem in gostom je podala obširno poročilo predsednica pevskega zbora Jesenice inž. Marija Vičar. Iz njenega poročila in pozneje tudi iz razprave je bilo razvidno, da je bilo preteklo leto za pevske zbor Jesenice, ki ga vodi prof. Milko Škoberne, zelo dinamično in tudi uspešno. Pripravili in izvedli so celovečerni koncert, program za polurno snemanje na RTV Ljubljana ter sodelovali na IX. mednarodnem tekmovanju pevskega zbora v Gorici ter na drugih prireditvah.

Uspehi pevskega zbora bi bili lahko še večji in pri izvedbi programa bi bilo manj težav, če bi bila udeležba na vajah, zlasti moškega zbora v pričakovanem obsegu. Predsednica inž. Vičarjeva, v svojem poročilu, prof. Škoberne pa v razpravi, sta pohvalila prizadevnost tistih pevk in pevcev, ki redno prihajajo k pevskim vajam in so pripomogli, da so vsi trije zbori pevskega zbora Jesenice dosegli sedanjost kvaliteto ra-

ven. Od oktobra 1969, ko je bil ustanovni občni zbor, pa do konca leta 1970 so imeli vsi trije zbori 117 pevskega vaj, ki se jih je v skupnem številu udeležilo 1700 pevk in pevcev.

V razpravi so spregovorili o tem, kako naj bi pomladili in pomnožili vrste pevskega zbora. Predlogov je več, bili pa so enotnega mnenja, da bo treba misliti na mladinski zbor, iz katerega naj bi pozneje črpali potrebne kadre za oba pevske zbor. Drugi spet vidijo rešitev v pevske skupnosti, ki naj bi jo ustanovili na Jesenicah. Zavzemali so se tudi za tesnejše sodelovanje z mladinskim zborom Blaž Arnič, ki ga vodi prof. Janko Pribošič. Tudi delovni načrt, ki je bil sprejet na koncu občnega zbora, predvideva formiranje posebne komisije, ki naj bi poizkušala vprašanje pomlajevanja in številčnega večanja zbora reševati skupaj z ZKPO občine Jesenice, s komisijo

za kulturne odnose pri občinski konferenci ZM, z glasbeno šolo in drugimi organizacijami, ki se ukvarjajo z mladinsko problematiko.

Delovni načrt pevskega zbora za leto 1971 predvideva gostovanja v Radovljici, Kropi, Kranju in Trbovljah, sodelovanje ženskega in po možnosti tudi mešanega zbora na tekmovanju pevskega zbora v Gorici, ki bo v septembru, drugo polovico pa še srečanje pevskega zbora na Jesenicah, ki ga je namestila organizirati DPD Svoboda na Javorniku že leta 1969 in so ga morali odpovedati pevskega poleg drugih nastopov v občini. Razen tega naj bi pripravili še program za snemanje na RTV Ljubljana. Odbor pevskega zbora bo še naprej vodila inž. Marija Vičar. Delovni načrt bodo oblikovali skladno z obiskom pevskega vaj, kar pa je pogoj za uspešno izvedbo programa.

Pred ustanovitvi-jo kulturne skupnosti občine

V sredo, 13. januarja je bila prva seja iniciativnega odbora za ustanovitev kulturne skupnosti v naši občini. Na seji so za predsednika izvolili Janeza Kavčiča in sklenili, da je treba v čim

krajšem času pripraviti statut kulturne skupnosti in poslovni pravilnik za sklic ustanovne skupščine kulturne skupnosti.

Skupščina kulturne skupnosti naj bi štela 27 članov in sicer pet predstavnikov družbeno političnih organizacij, to je SZDL, OSS, ZK, ZMS in ZZB NOV, štiri predstavnike poklicnih kulturnih ustanov, to je knjižnice, gledališča, radia in kinematografskega podjetja, šest predstavnikov delovnih organizacij, devet predstavnikov, ki jih bo imenovala občinska zveza kulturno prosvetnih organizacij in tri predstavnike, ki jih bo izmed občanov imenoval svet za kulturo, prosveto, šolstvo in telesno kulturo pri občinski skupščini.

Na ustanovni skupščini kulturne skupnosti, ki po zakonu morajo biti ustanovljene do sredine meseca junija, bodo izvolili izvršni odbor kulturne skupnosti. Ob zakonu o kulturnih skupnostih je bil sprejet tudi zakon o financiranju kulture, ki obeta, da bo v bodoče kultura deležna znatno večjih finančnih sredstev kot doslej.

Balet za najmlajše

V petek 15. januarja popoldne, se je ansambel baletne šole iz Kranja dvakrat predstavil našim najmlajšim v dvorani delavskega doma na Javorniku. Gostovanje baletne šole je organizirala Zveza kulturno prosvetnih organizacij občine Jesenice in osnovne skupnosti glasbene mladine. Obakrat je bila dvorana polna mladih poslušalcev, ki so z velikim zanimanjem spremljali nastopajoče, le-ti pa so se jim predstavili z baletno pravljico »Začarani ptič«. Skupino, ki šteje dvajset članov, vodi tov. Buhova, bivša članica baleta ljubljanske Opere. V Kranju in v Novem mestu je že navdušila mlade ljudi za to umetnost, pripravljena pa je, da bi z

delom začela tudi na Jesenicah, v kolikor bi bili za to ustrezni pogoji, razumevanje ter sredstva. Menimo, da bi s skupnim sodelovanjem organizacij, ki se ukvarjajo z mladino ter glasbene šole, zlasti pa osnovnih šol in vrtcev tako zamisel lahko kmalu uresničili. Našim najmlajšim bi omogočili, da bi bolj pogosto s tolikšnim užitkom kot v petek popoldne spremljali nastope mladih baletnikov.

Kot je povedal direktor baletne šole tov. Milan Štok, bodo člani ansambla z nastupiranim programom nastopali še v Prešernovem gledališču v Kranju, v Mestnem gledališču ljubljanskem ter v Novem mestu.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

23.-24. januarja amer. CS barvni film DR. ŽIVAGO ob 16. in 19. uri, režija David Lean, v glavni vlogi Omar Sharif, Jolie Christie.

25. januarja franc. barvni film HO ob 17. in 19. uri, režija Robert Enrico v gl. vlogi Jean Paul Belmondo.

27. januarja amer. barvni film TRIJE MUSKETIRJI ob 17. in 19. uri, režija George Sydney, v glavni vlogi Lana Turner.

26. januarja amer. barv. CS film PLAMENA REKA ob 17. in 19. uri, režija Lee V. Beaver, v glavni vlogi Thomas Hunter.

28. januarja amer. barv. CS film MOJE PESMI — MOJE SANJE, režija Robert Wise, v glavni vlogi Julie Andrews.

29. januarja amer. barvni film OBRAMBA OBTOŽUJE ob 17. in 19. uri, režija John Frankenheimer, v glavni vlogi Alen Beyts.

ZAHVALA

Ob težki izgubi mojega draga očeta, deda, pradedu in brata

ANTONA ARNEZA

se iskreno zahvaljujem zdravniku dr. Milanu Čehu za zdravljenje in obiske na domu.

Zahvalo smo dolžni vsem sosedom, posebno pa Ivanu in Jožetu Svetelj, ki so nam pomagali v teh žalostnih dneh.

Zahvaljujem se vsem prišalcem cvetja in vencev ter vsem, ki ste se posloviili od njega na domu, nam pa izrekli ustno ali pismeno sožalje ter vsem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujem sindikalnemu odboru in članom prometnega oddelka za venec in pozornost, godbi in pevcom za žalostinke in vsem lastnikom motornih vozil. Prav vsem še enkrat najlepša hvala.

Zahujoči: sin Tonček z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob tragični smrti moža in očeta

FADILA KANTAREVICA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz obrata plavž za venec in denarno pomoč, kakor tudi vodstvu Železarne za pozornost in pomoč. Hvala tudi njegovim prijateljem in znancem, ki so zbrali denarno pomoč ter šoferju avtobusa za varen prevoz. Vsem iskrena hvala.

»Zahujoči: žena Zumra in hčerka Belhisa ter Rminka.

30. januarja angl. barv. film DARLING V NEPRILIKI, režija Ken Annakin, v glavni vlogi Julie Christie.

Kino PLAVŽ

23.-24. januarja amer. bar. CS film PLAMENA REKA

25.-26. januarja amer. barv. film DR. ŽIVAGO ob 17. in 20. uri

27. januarja italij.-španski barv. film 7 PISTOL ZA BRATE MAC GREGOR ob 18. in 20. uri

28. januarja ameriški barvni film TRIJE MUSKETIRJI ob 18. in 20. uri

29. januarja franc. barvni film SREČNI NAGRAJENEC ob 18. in 20. uri

Kino DOVJE

23. januarja italij.-francoski barvni film GUSARSKA LJUBEZEN

24. januarja amer. barvni film TARZANOV TAJNI ZAKLAD

27. januarja amer. barvni CS film DR. ŽIVAGO

29. januarja amer. barvni film TRIJE MUSKETIRJI

30. januarja franc. barvni film SREČNI NAGRAJENEC

Kino Kranjska gora

23. januarja amer. barvni CS film ČUDEŽNI DR. DO-LITTLE

24. januarja franc. barvni film SREČNI NAGRAJENEC

26. januarja amer. barvni film TRIJE MUSKETIRJI

28. januarja amer. barvni CS film PLAMENA REKA

30. januarja amer. barvni CS film DR. ŽIVAGO

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

23. januarja amer. film TARZANOV TAJNI ZAKLAD ob 19. uri

24. januarja amer. barvni CS film ČUDEŽNI DR. DO-LITTLE ob 17. uri

24. januarja amer. barvni CS film MOJE PESMI — MOJE SANJE ob 19. ur

27. januarja franc. barvni film SREČNI NAGRAJENEC ob 19. uri

30. januarja amer. barvni film PLAMENA REKA ob 19. uri

Spet neuspeh Kranjske gore

Kranjskogorski hokejisti so spet presenetili s slabim rezultatom. V Celju so v prvenstveni tekmi remizirali 3:3.

Čeprav so bili večinoma v premoči, niso in niso uspeli premagati domačega vratarja Podsedenska. Dosegli so le tri zadetke in sicer Škerjanc 2 ter Šebjanič 1.

Kljub temu pa se je tekma registrirala s 6:0 za Kr. goro, ker so domačini nastopili z 18 igralci (lahko pa s 17).

To je kaj slaba tolažba za Kranjsko goro, če je morala na tak način priti do zmage.

ZAHVALA

Gostinski enoti Železar se prisrčno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejela v času mojega bolovanja.

Vida MEH

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru ŽIC se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč ter za obisk med mojo boleznijo.

Marica Huč

ZAHVALA

Najtopleje se zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata Železarne in sindikalnemu odboru transporta za finančno pomoč ob novem letu.

Ob vstopu v novo leto želim veliko delovnih uspehov.

Jože Gorenc, transport

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem sindikalnemu odboru valjarne 2490 za novoletno denarno darilo in čestitko ob novem letu. Tudi jaz želim vsem sodelavcem zdravja in delovnih uspehov ob čim manjših poškodbah pri delu v letu 1971.

Husein Kostić, Zdravilišče Laško

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru plinske in vodne energije se zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel ob novem letu in mi je bila v moji boleznijo zelo dobrodošla. Odboru želim, da bi še v naprej tako skrbel za svoje člane kot do sedaj. Še enkrat najlepša hvala!

Stanko Krmelj

ZAHVALA

Tovarniškem odb. osnovne organizacije sindikata železarne Jesenice ter sindikalnemu odboru predelovalnih obratov HVŽ se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila v času mojega dolgotrajnega zdravljenja zelo dobrodošla.

Vojko Markovč, žičarna

SMUČARSKI TEČAJI ZA ZACETNIKE

Že nekaj let občinska zveza za telesno kulturo Jesenice in smučarske organizacije v občini prirejajo smučarske tečaje za začetnike.

Letos se bodo tečaji pričeli že pred šolskimi počitnicami in bodo trajali od 25. do 29. januarja. Za šest dni bodo morali učenci prispevati po 15,— din.

Tečaji bodo potekali v vseh krajih občine — Ratečah, Kr. gori, Mojstrani, Hrušici, Jesenicah, Kor. Belu, Zirovnici in Bl. Dobravi. Voditelji tečajev bodo povsod smučarski učitelji oz. vaditelji.

Na Jesenicah se bodo tečaji pričeli ob 10. uri in 15. uri na Mesarjevem in smučišču pri strelnem domu.

OBVESTILO

Vsem prijateljem lepega cvetja sporočamo, da bo naslednje predavanje v sredo, 27. januarja v učilnici železarniške postaje Jesenice. Predavali bodo priznani strokovnjaki ob spremljavi diapozitivov.

Vabi vas

Hortikulturno društvo Jesenice

OBVESTILO GOBARJEM!

Gobarska družina Jesenice vljudo vabi gobarje na prvi redni občni zbor gobarjev, ki bo dne 30. januarja t. l. ob 18. uri v šolski sobi železarniške postaje na Jesenicah z običajnim dnevnim redom.

Po občnem zboru bo imel tov. Bogdan Tratnik predavanje o gobah z barvnimi diapozitivi.

Vljudo vabljeni!

Odbor

SPREMENJENE TELEFONSKE ŠTEVILKE

Dne 25. 1. 1971 bo izvršena zamenjava telefonske centrale na Jesenicah. V zvezi s tem bodo spremenjene dosedanje telefonske številke. Nove telefonske številke so objavljene v telefonskem imeniku pri ATC Jesenice in Mojstrana v oklepajih.

Dosedanje številke Železarne: 82-244, 82-444, 82-594, se spremenijo v: 81-231, 81-341, 81-441.

OBVESTILO

Občane terena Podmežaklje opozarjamo, da bo predavanje o civilni zaščiti v **ponedeljek, dne 25. in v torek, 26. januarja** ob 17. uri in ne ob 19. uri, kakor so bila do sedaj.

Sprememba je narejena na željo obiskovalcev predavanj.

Odbor civilne zaštite

Jeseničani in Kranjčani na zveznem prvenstvu v Avstriji

Na zveznem prvenstvu ASKÖ so nastopili smučarji Jesenic in Triglav Kranj. Tekmovanje je bilo na tereh Verdtitz in sicer 16. veleslalom, 17. januarja pa slalom. Snežne prilike so bile tako slabe, da so vozili po travi in kamenju.

REZULTATI — VELESLO-LOM:

ČLANI: 1. Josef Schnöll, Salzburg, 3,15.57, 2. Boris Pesjak, Jesenice, 3,18.55, 3. Wern Eichberger, Dunaj, 3,21.18, 17. Drago Leben, Kranj, 19. Marko Žmitek, Jesenice, 26. Slavko Udovč, Kranj.

MLAJŠE MLADINKE: 1. Romi Penelt, Salzburg, 3,32.88, 2. Milava Bajželj, Kranj, 3,46.41, 3. Romi Weikinger, Salzburg, 3,46.67.

STAREJŠE MLADINKE: 1. Jelka Jocič, Kranj, 3,43.76, 2. Isolda Scherling, Kärnten, 4,01.49, 3. Breda Krušič, Jesenice, 4,03.05.

STAREJŠI MLADINCI: 1. Anton Wöcker, Salzburg,

3,30.49, 5. Tomaž Bernik, 3,35.67, 8. Janez Zupan (oba Jesenice) 3,36.24.

SLALOM — ČLANI: 1. Josef Schnöll, Salzburg, 103.76, 2. Andrej Ponikvar, Jesenice, 105.54, 3. Boris Pesjak, Jesenice, 105.71, 6. Drago Leben, Kranj, 111.11.

MLAJŠE MLADINKE: 1. D. Rosenfelder, Salzburg, 113.02, 5. Milava Bajželj, Kranj, 131.28.

STAREJŠE MLADINKE: 1. Elis Blüml, Kärnten, 125.16, 2. Breda Krušič, Jesenice, 129.28, 3. Jelka Jocič, Kranj, 130.52.

STAREJŠI MLADINCI: 1. Harry Lipp, NÖ, 110.61, 5. Tomaž Bernik, Jesenice, 117.07.

KOMBINACIJA — ČLANI: 1. Josef Schnöll, Salzburg, 2. Boris Pesjak, Jesenice, 3. Wern Eichberger, Dunaj, 7. Drago Leben, Kranj.

STAREJŠE MLADINKE: 1. Jelka Jocič, Kranj, 2. Breda Krušič, Jesenice.

(Nadaljevanje na 12. str.)

Tudi pokal na Gorenjsko

Čeprav je že malo oddaljen, ne moremo mimo hokejskega dogodka, ki se je pripetil prejšnji petek. Na drsališču Podmežakljo, se je nadaljevala polfinalna tekma med Jesenicami in Medveščakom. Po sklepu odbora za hokej ZDKŠJ sta moštvi nadaljevali z izvajanjem kazenskih strelav.

Prvi so bili na potezi gostje. Prekaljeni in rutinirani Gojanovič je stal proti našemu najmlajšemu igralcu Marjanu Žbontarju. V tej predstavi pa je več kot tisoč gledalcev lahko videlo, kako je ploščica obstala v Marjanovi rokavici in Zagrebčani kar verjeti niso mogli, da je to res. Drugi junak te nekajminutne tekme, ki je spet razveselila jeseniške pristaše, je bil letošnji debitant v jeseniškem moštvu Silvo Poljanšek. Matiral je Crnkovića in partija je bila v dveh potezah končana. Marjan in Silvo pa sta tako prekrizala račune nekaterih, ki so upali, da bo v finalu Medveščak...

V soboto so prvaki nadaljevali z državnim prvenstvom in v Ljubljani igrali s Slavijo, katere igralci so jim za vnovič osvojeno prvenstvo poklonili petnajst nageljnov.

Prvič v letošnji sezoni je Slavija zaigrala odprto igro in tudi brez surovosti. Jeseničani so tokrat prikazali zares lep hokej in dosegli veliko zadetkov. Posebno uspešno je zaigral prvi napad, v katerega se je vključil Poljanšek, ki po svoji igri nedvomno zasluži mesto v reprezentanci, ki pa ga nima.

Zadetke za naše so dosegli: Felc 7, Poljanšek 5, Tišler in Hiti po 2, ter B. Jan, Mlakar in Košir po 1.

Po končani tekmi je pri ljubljenski košarkar iz Medvoda, ki pa že več let nastopa za KŠK Jesenice, Janez Jeraj-Kristl, z veliko torto obdaril Marjana Žbontarja za učinkovito obrambo proti Gojanoviču.

— * —
V nedeljo pa je bila na programu še zadnja tekma za alpski pokal, v kateri so Jeseničani premagali Bolzano z 10:4.

V srečanju, katerega izid ni imel nobenega vpliva na uvrstitve na lestvici, so naši zaigrali dobro samo v zadnji tretjini, ki so jo dobili s 7:1. Gostje so pred tem kar trikrat vodili. Strelci za Jesenice: Mlakar 3, M. Jan in Tišler po 2, Košir, Ravnik in Eržen po 1.

— * —
V torek pa smo dočakali prvo finalno tekmo za jugoslovanski pokal. Spopadli sta se res najboljši jugoslovanski moštvi Jesenice in Olimpija.

Razpoloženje pred tem srečanjem ni bilo tako naelektrizirano kot nekaj dni prej za državno prvenstvo.

Olimpijci so tokrat molčali o svojih načrtih in upanjih, Jeseničani pa so tokrat pričakovali srečanje v mirnem razpoloženju in pripravljeni zmagati.

Domačini so zaradi slabega vremena prosili goste za prestatitev tekme. Gostje pa tej želji niso hoteli ugoditi, saj so vedeli, da je slab led samo njim v korist. Pa tudi ta jih ni rešil ponovne katastrofe Podmežakljo.

V dežju, ki je preprečil, da bi bila tekma lepša in še zanimivejša, so Jeseničani skoraj ves čas igrali nadrejeno vlogo.

Tekma pa je bila res zanimiva, saj so po premoči domačinov gostje v 8. minuti dosegli kar dva zadetka. Strelca sta bila Slavko in Darko Beravs. Vendar se igralci Olimpije niso upali preveč veseliti presenetljivega vodstva, pa tudi gledalci niso bili preveč razočarani, kot da bi potrpežljivo čakali na to, da se bo našim odprlo. Zmanjšal je Felc v 12. minuti, ko je s strelom od daleč premagal Albrehta. Le minuto kasneje je Eržen izenačil. Do konca tretjine so se gostje ves čas branili, sploh pa, ko je bil izključen Rudi Hiti. Domačinom pa zaradi slabega in tudi nevarnega ledu niso uspevale lepo zamišljene kombinacije.

Po zaspanem začetku v drugem delu igre je Felc zadel vratnico. Gostje so imeli le dvakrat izrazitejši priložnosti za zadetek. V prvo je Knez solo prodor visokega Petača ubranil, v 38. minuti pa je Petač zadel mrežo iz offsidea, vendar sta sodnika zadetek priznala. Se v isti minuti pa je veselje gostov spet skalil Eržen.

V zadnji tretjini je skoraj prenehalo deževati, led je postal boljši, naši so zaigrali bolje in samo časa je zmanjkalo, da bi Olimpija odnesla še več, ne le pet zadetkov.

Ze v začetku je Mlakar iz gneče povišal na 4:3. V 48. minuti, ko je sodnik Krisch izključil Ravnika, so naši z igralcem manj dosegli peti gol. Bogo Jan se je polastil ploščice pred našimi vrati in se sprehodil skozi Olimpijine igralce do Albrehtovih vrat. Tam je ploščica prišla na palico Gorazdu Hitiju, ki jo je porinil v mrežo. Mlakar pa je malo pred zamenjavo polj povišal na 6:3.

Ena za drugo so se pred vrati gostov nizale lepe kombinacije naših napadov. Kljub temu, da so naši imeli z izključitvijo G. Hitija spet igralca manj, se je Olimpija le branila. Že več let ni proti Jesenicam nastopala v tako podrejeni vlogi. Na 7:3 je povišal Felc, ko mu je podal Tišler. Po kombinaciji Felc — Poljanšek — Tišler pa je padel še zadnji, osmi gol.

S to visoko zmago imajo Jeseničani velike možnosti,

da si poleg državnega prvenstva priborijo tudi jugoslovanski pokal. Povratna tekma v Ljubljani bo 26. januarja in Olimpija ima le malo možnosti, da bi zmagala z več kot petimi zadetki razlike.

Še poprej pa bo na Jesenicah še ena zanimiva tekma. V soboto zvečer bo prišel v goste Medveščak, ki je najprej prizadejal precej preglativ Jesenicam v jugoslovanskem pokalu, potem pa v državnem prvenstvu celo premagal Olimpijo.

Jeseničani in Kranjčani na zveznem prvenstvu v Avstriji

(Nadalj. z 11. str.)

MLAJSE MLADINKE: 6. Milava Bajželj, Kranj.

STAREJSI MLADINCI: 5. Tomaž Bernik, Jesenice.

Zaradi slabih prog — pomanjkanja snega in megle je bila vožnja na vseh progah tvegana. Tako je bil Ponikvar v drugem teku veleslalom diskvalificiran, medtem ko je bil Marko Žmitek diskvalificiran v prvem teku slaloma.

Vsa ekipa se je trudila za čim boljši uspeh in res pokazala vso voljo in disciplino.

Poleg tekmovalcev iz Avstrije oziroma ekip iz vseh avstrijskih dežel so nastopili še Italijani in Čehi. Vsi prvi trije v vsaki skupini so prejeli kolajne in pokale. Vsak najboljši inozemec v svoji skupini je dobil pokal in spominsko kolajno, v kolikor že ni bil med prvimi.

SANKANJE

Na zveznem prvenstvu delavske zveze za šport in telesno kulturo v Avstriji v sankanju, dne 16. in 17. januarja, ki je potekalo na dobro pripravljeni, povsem polednili 1200 m dolgi naravni progi Treffen pri Beljaku, s 110 m višinske razlike, je sodelovalo 130 tekmovalcev, od tega 92 tekmovalcev v skupini s tekmovalnimi sankami in 38 tekmovalcev v skupini z navadnimi sankami, v skupini s tekmovalnimi sankami pa je nastopilo tudi 25 dvosedov. Prvenstva so se udeležili predvsem tekmovalci iz Avstrije, ker je bila prireditelj istčasno tudi testno tekmovalje za sestavo avstrijske ekipe za evropsko prvenstvo na naravnih progah ter gostje iz Jugoslavije in Italije. Tekmovalci so morali progo v skupini enosedov prevoziti štirikrat, v skupini dvosedov pa dvakrat.

Našo ekipo je sestavljalo 5 tekmovalcev z Jesenic z Ulčarjem in Klinarjem na čelu ter 2 tekmovalca iz Bohinja, skupno so v tej sedemčlanski ekipi pod vodstvom trenerja Hrovata sodelovali

štirje člani in trije mladinci, medtem ko tekmovalci iz Begunj niso sodelovali. Od Avstrijcev so zaradi testnega tekmovalja sodelovali vsi njihovi najboljši sankarji, kot evropski prvak Stangl in evropski prvak v dvosedi Obernosterer, ki je tokrat tekmoval s svojim bratom. Lahko se reče, da je bilo to avstrijsko prvenstvo v malem, saj so manjkali samo Tirolci.

Čeprav je Avstrija trenutno najmočnejša v športni panogi tekmovalnega sankanja na naravnih progah, je doseženi uspeh naših kljub temu nezadovoljiv. Sicer je potrebno upoštevati, da je bilo to tekmovalje Avstrijcem že šesti nastop v letošnji sezoni, prav tako pa je večina njihovih tekmovalcev absolvirala v mesecu decembru 1970 enotedenski skupen trening. Kot vedno je tudi tokrat botrovala neuspehu naših tekmovalcev tekmovalna oprema, kjer kljub vloženemu trudu našega izdelovalca sank Milana Ulčarja še vedno precej zaostajamo za izvedbo tekmovalnih sank

inozemskih izdelovalcev, ki vsako leto pokažejo nekatere novitete, oziroma izboljšave.

Tekmovalje je bilo organizirano brezhibno in je poteklo brez nesreč. Naši so med 37 člani zasedli naslednja mesta:

26. Julij Ulčar, 6,52.68; 31. Maks Klinar, 7,15.69 (oba Jesenice); 33. Jakob Rozman, 7,21.47; 34. Janez Kuhar, 7,38.78 (oba Bohinj). Zmagal je Lexer, Koroška, s časom 5,55.40 pred Obernostererjem, Koroška, 6,02.27 in Stanglom, ASKŠ Štajerska s časom 6,05.88.

Pri mladincih je zmagal Duschign, ASKŠ Koroška, s časom 6,17.82 pred Maurerjem, ASKŠ Štajerska in Obernostererjem, Koroška, naši mladinci iz Jesenic pa so dosegli med 22 mladinci naslednja mesta:

14. Boris König, 7,04.34, 15. Brane Štefelin, 7,08.60, 16. Jože Divjak, 7,14.80.

Med petindvajsetimi dvosedi je zmagala dvojica Obernosterer-Obernosterer, Koroška s časom 3,01.75 pred dvojico Wild-Hofer, ASKŠ Koroška in Kriegl-Koffler, prav tako ASKŠ Koroška. Naši dvojici sta zasedli naslednji mesti: 17. Ulčar — Štefelin, 3,26.06, 20. Klinar — Divjak, 3,32.05.

J. J.

V pričakovanju zimskih šolskih počitnic